

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ÎN ACEST NUMĂR:

FERESTRE SPRE SPAȚIILE SIDERALE

Semnale de pe „Lebăda 61”?
de ing. C. Steriopol

Teleghidarea în Cosmos

de ing. Doina Comănicu
(pag. 6-7)

Enigma unei tragedii
la Polul Nord

Călătorie
în necunoscut

de V. Akkuratov
și A. Efremov
(pag. 4)

*Scurt
itinerar
concertistic*

de Mircea Cristescu
(pag. 9)

Orașul
colinelor
verzi

de N. Hohlov
(pag. 10)

ANUL XX

16

(1996)

17 aprilie 1964

12 pagini, 1 leu

Noul Hamlet: actorul I. Smoktunovski
(vezi pag. 2)

Veșnic nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

memento

**taina
„frumoasei
din
pădurea
adormită“**

Cititorii noștri au aflat de importanța descoperirii arheologice făcând în apropierea Romei — un sarcofag cuprinzând mumiile unei fetițe în vîrstă de 6—8 ani și înhumată, probabil, în urmă cu aproximativ 1800 de ani. Pînă aici nimic senzațional: mumiile egiptene sau asiatice cunosc o vîrstă mult mai respectabilă. Ceea ce i-a uimit pe arheologii italieni nu a fost vechimea mumiilor, ci extraordinara ei stare de conservare. Genele, sprîncenele, dinții erau în perfectă stare ba chiar craniul mai păstra resturi de creier și de țesuturi moi!

Taina care frămîntă astăzi pe mulți oameni de specialitate pare pe cale de a fi elucidată. Un răspuns ni-l oferă profesorul universitar Boris Tokin, eminent biolog sovietic care, într-un interviu acordat unui corespondent al ziarului „Leningradskaia Pravda”, atribuie perfectă conservare a mumiilor acțiunii fitoncidelor, substanțe distrugătoare de bacterii și ciuperci. S-a dovedit în urma cercetărilor întreprinse de savanții sovietici — arată între altele biologul — că absolut toate plantele produc fitoncide. Și, deși cunoaștem prea puține despre arta îmbalsămării la cei vechi, un lucru e sigur: lumea antică era bine informată despre proprietățile curative ale plantelor.

Pentru a-și argumenta afirmația, savantul sovietic a arătat niște ouă tari, fierțe și cojite, suspendate în recipiente ermetice. Ouăle luseseră „mumiificate” în urmă cu 15 ani, dar nu prezentau nici un semn de alterare. Metoda? Înainte de introducerea lor în recipiente, pe fundul acestora luseseră împrăștiată trunze aparținând mai multor plante, ale căror fitoncide au ucis toți microbii. Într-un astfel de „sarcofag”, ouăle pot fi conservate 1800 de ani și chiar mai mult!

Savanții sovietici se preocupă de miraculoasele proprietăți ale fitoncidelor nu numai pentru a descifra misterele trecutului, ci și în scopuri mult mai practice. S-a stabilit, astfel, că un hectar de conifere este capabil să producă aproximativ cinci kilograme de fitoncină zilnic. Teoretic, cantitatea aceasta ar fi suficientă pentru distrugerea tuturor microbilor din toate clădirile unui întreg oraș!

a. b.

**umor... în epoca
de piatră**

Umorele n-au fost străine stămoșilor noștri, îndepărtați care au trăit în epoca de piatră. Un savant din Kazahstan, Pavel Marikovski, a făcut recent o descoperire interesantă care demonstrează că risul are origini străvechi, că nevoia de destindere, de bună dispoziție s-a ivit o dată cu omul.

În munții din Kazahstanul de Sud, Pavel Marikovski a găsit niște desene pe stînci făcute, după cum a stabilit savantul, de un pictor din epoca de piatră.

După părerea prof. Marikovski, vechii artiști aveau mai multe metode pentru a-și înveseli frații de trib. Mai des folosită era hiperbolizarea celor mai caracteristice trăsături ale animalelor, ceea ce dădea desenelor o notă comică. Această ipoteză a cercetătorului kazah se bazează pe desenele de pe stînci care înfățișează o capră de munte cu coadă de cal, o cămilă cu un gît deșirat și caraghios, un ciine cu picioare neobișnuit de lungi etc.

Schițele de din munții kazahi aduc pînă în zilele noastre un fulburător ecou din preistoria omenirii, alături de toată vechimea acestei așine și specificitate omului care este risul.

i. s.

B. SAVKOV

— Vindem televizorul cu reparație garantată.

**sportul și
sexul slab**

În număr din ce în ce mai mic, desigur, există totuși și acum oameni care susțin că sportul nu e pentru femei. Mai precis, că acele femei care practică sportul trebuie să renunțe la o serie de atribute specifice sexului lor, începînd cu maternitatea și sfîrșind cu gospodăria.

Că lucrurile nu stau așa o dovedește practica. O recentă anchetă a arătat că cele 15 milioane de fete și femei care fac sport în Uniunea Sovietică nu abdică cituși de puțin de la drepturile și îndatoririle lor feminine. Iată numai cîteva din exemplele celebre.

Gimnasta Larisa Latînina, care la Olimpiada din 1956 a cucerit titlul de campioană absolută, a devenit apoi mama unei fetițe, Tania. Ceea ce nu a împiedicat-o ca 18 luni mai tîrziu să ia din nou medalii de aur la Jocurile Olimpice de la Roma, iar în 1962 să obțină șase medalii la campionatul mondial.

O prietenă a Larisei, Sofia Muratova, are doi copii, ambii băieți, Serghei și Andrei. După nașterea celui de al doilea, ea s-a urcat pe podiumul campionilor mondiali de la Praga, iar anul trecut (la vîrstă de 34 de ani!) a învins-o pe Latînina, devenind campioană absolută a U.R.S.S.

Fiul ei, pe care îl cheamă tot Serghei, n-a reținut-o de pe stadioane decât o singură dată pe Galina Zibina, recordmană a aruncării la greutăți și sulită. În plus ea e o excelentă gospodină, cu deosebite talente în arta culinară. În plusul plusului, dacă ne putem exprima așa, Zibina e profesoară de anatomie și fiziologie la o școală medie din Leningrad.

Activitatea profesională, care de foarte multe ori nu are nimic de-a face cu sportul, nu e deloc stînjinită de practicarea lui. Celebra patinatoare Lidia Skoblikova e profesoară la Institutul pedagogic din Celiabinsk, săritorea în înălțime Taisia Cencik e inginer electronist, recordmana mondială la saltul în lungime Tatiana Socolanova e inginer radio-tehnician, Irina Press e inginer de căi ferate etc., etc.

Quod erat demonstrandum: sportul nu împiedică femeile să-și realizeze aspirațiile în toate domeniile de viață. Poate cel mult face sexul slab... mai puțin slab.

v. f.

**trou
„hamlet“**

Pentru săptămîna viitoare Moscova așteaptă o premieră despre care se consideră că va face dată în istoria cinematografiei sovietice postbelice.

Despre ce e vorba?

Cineaștii sovietici se pregătesc să în-

țîmpine împlinirea a 400 de ani de la nașterea lui William Shakespeare cu un mare film în două serii și pentru ecran lat — filmul „Hamlet”. Oricine l-a văzut în rolul nefericitului fiu al Danemarcei pe Laurence Olivier înțelege, desigur, că mișcarea asumată de realizatorii noului „Hamlet” nu a fost deloc ușoară. După cit se pare, însă, ea a fost dusă la bun sfîrșit, cu rezultate asupra cărora publicul își va putea spune în curînd categoricul său verdict.

Pînă atunci să mai rememorăm o dată pentru cititorii noștri genericul noii producții. Regizor: Grigori Kozințev. Operator: I. Grițus. Decoratori: E. Enei și G. Kropacev. Muzica: Dmitri Șostakovič.

După cum se știe, interpretul lui Hamlet este tînrul și talentatul actor Innokentii Smoktunovski. În celelalte roluri: Anastasia Vertinskaia (Ofelia), M. Nazvanov (regele Claudiu), E. Radzin (regina Gertruda), I. Tolubeev (Polonius), V. Erlnberg (Horațiu), S. Oleksenko (Laerte), V. Medvedev (Guilkenster), V. Kolpakov (Properul) etc.

Premiera va avea loc exact de astăzi într-o săptămîină, la 24 aprilie, în marea sală a cinematografului „Rossia”, din centrul capitalei sovietice.

s. p.

**biblioteca
lui
voltaire**

În editura Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut recent o lucrare de mare preț pentru studiul istoriei literare. Este vorba de catalogul complet al bibliotecii lui Voltaire. Lucrarea cuprinde enumerarea a peste 7.000 de cărți de filozofie, istorie și literatură, drept, morală etc. După părerea academicianului M. Alexeev, redactorul principal al catalogului, cărțile care au aparținut lui Voltaire evocă deopotrivă omul și opera acestuia, ilustrînd momente esențiale ale activității sale intelectuale și artistice. Într-adevăr, cărțile aflate în biblioteca lui Voltaire au mii de note marginale, însemnări lipite pe bucăți de hîrtie separate, adăpostind, de asemenea, între paginile lor nenumerate scrisori și bilețele ale marelui scriitor, acoperite de scrisu-i atît de clar și caracteristic.

O cîrticică a lui Helvetius, editată în 1774, are, de pildă, de-a lungul celor 146 de pagini ale ei, peste 160 de note ale lui Voltaire. Uneori acesta era de acord cu autorul, alteori polemiza cu el. Dramele lui Crebillon au atras, însă, asupra acestuia numai sarcasmul ucigător al lui Voltaire. Comentariile „patriarhului de la Ferney” nu mai păstrează nici o urmă din seriozitatea cu care fuseseră făcute însemnările pe marginea cărții lui Helvetius — ele abundă în calificative dintre cele mai aspre.

Un deosebit respect inspiră cinci volume legate în piele de vișel. Este o colec-

ție de documente extrem de rare puse la dispoziția scriitorului de un om de stat rus, pe nume Șuvalov, pentru a-l ajuta pe Voltaire să scrie celebra lui „Istorie a Rusiei sub domnia lui Petru cel Mare”. Amănunt interesant, aceste volume au fost răsfoite cu asiduitate și de Pușkin atunci cînd acesta din urmă a lucrat, la rîndul lui, la „Istoria lui Petru cel Mare”.

Împrejurările în care biblioteca lui Voltaire a ajuns în Rusia sînt în genere cunoscute. Se știe că Ekaterina a II-a se afla în corespondență cu Voltaire. După moartea acestuia, biblioteca lui Voltaire a fost cumpărată de Ekaterina a II-a și transportată la Petersburg, împreună cu un magnific bust în marmoră al scriitorului, datorat lui Houdon și aflat astăzi în colecția Ermitajului.

Marii scriitori și gînditori nu mor niciodată. Intruchipînd geniul poporului său, spiritul său, Voltaire este tot atît de actual astăzi ca și pentru contemporanii lui de odinioară. Ceea ce și explică importanța care se acordă oricărui lucru care a avut vreo legătură cu el. Biblioteca lui Voltaire continuă să fie un obiect de studiu științific minuțios și perseverent, întreprins pentru a releva în toate trăsăturile ei figura strălucitului reprezentant al „secolului luminilor”.

m. v.

vila...

portabile

În grămada de panouri din incinta Combinatului de prefabricate pentru construcții din Mîtișci, cu greu ați putea întrevedea siluetele vilelor anunțate ca o „noutate a sezonului”. Dar numai peste două-trei ore grămada se transformă în patru căsuțe cochete, cu o arhitectură și dimensiuni diferite.

Cîteva trepte vă conduc spre o verandă adăpostită de o copertină translucidă, iar de aici într-o cameră luminoasă, mobilată cu gust. Toate elementele componente ale micilor vile — începînd cu pereții și terminînd cu covorașul din cameră — sînt din materiale plastice. Ușoare, ieftine, perfect lavabile. Și, bineînțeles, ușor de transportat, lucru foarte important dacă ne gîndim că vilele sînt destinate turiștilor sau amatorilor de odihnă în sînu naturii.

Combinatul din Mîtișci va produce anul acesta mii de asemenea vile în miniatură. Ele vor forma complexe de odihnă amplasate în diferite locuri pitorești oferînd, între alte avantaje, și pe acelea de a putea fi mutate din loc în loc, la alegerea locatarilor. Pe timp de iarnă vilele vor putea fi încălzite cu ajutorul electricității. Iar iubitorii de singurătate și de confort vor putea să-și achiziționeze o vilă „sintetică” și să-și o pearte după ei — cu trenul sau cu mașina — în echip de nomazi în variantă civilizată.

d. c.

**Abonați-vă
la
„VEAC NOU“**

Prețul abonamentelor:

**pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.**

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii vînturari din întreprinderi și instituții.

MEREU TINĂRA CAPITALA

Am vizitat Moscova în vara anului 1957 și eram acolo, pe bulevardul Gorki, în piața Manejului și în sălile muzeului din palatul Kremlin, tocmai în zilele Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților. Poate că și din această pricină, am rămas cu impresia că Moscova este o metropolă a tineretului.

Iată că de curind am citit în presa sovietică despre preocupările și bucuriile tinerilor cetățeni moscoviti, aducându-mi aminte încă o dată despre vechile mele impresii de reporter și călător.

În vara anului 1957 cunoscusem pe însușele artere ale Moscovei, în foaierea Teatrului Mare, în scuarurile pline de tinerete, în sălile de expoziție și pe aleile Expoziției realizărilor economiei naționale sute și sute de tineri moscoviti. Plin de curiozitate, făcusem cu carnetul de reporter în mână, un fel de sondaj cu privire la profesiile tineretului sovietic. Din o sută de tineri, nouăzeci îmi spuneau că sînt studenți la diferite institute tehnice. Studenții de atunci vor fi ajuns acum ingineri în electronică și fizică atomică, în siderurgie și chimie, specialiști în construcția sateliților și rachetelor.

Aflu acum că la Moscova locuiesc peste 3 milioane de tineri sub 29 de ani, că în marele oraș stu-

diază 786.000 de elevi în școlile de cultură generală, 146.000 de elevi în școlile serale pentru tinerii muncitori, 225.000 la școlile secundare de specializare medie și 504.000 în institutele superioare. La Moscova sînt astăzi 1197 școli, din care 134 școli secundare și 70 de institute. Numai la Universitatea de pe colinele lui Lenin, învață o impunătoare armată a științei formată din peste 26.000 de studenți și numai la Institutul de mașini electronice învață 3650 de studenți.

Zilnic, zeci de mii de tineri moscoviti frecventează cele 25 de teatre, cele 91 de cinematografe și sutele de cluburi, iar la acestea se adaugă bineînțeles cele 46 stadioane, 146 terenuri de fotbal, 587 terenuri de baschet, 1189 terenuri de volei, 791 săli de gimnastică, 169 terenuri de ski, 186 patinoare și 12 bazine de înot.

Îmi place să cred că și eu l-am cunoscut în vara anului 1957 pe Alexandr Erohin, scafandru în vîrstă de douăzeci și doi de ani. În 1957 avea cincisprezece și mă gîndesc că, poate, între alții și cu el am făcut schimb de ilustrate și de insigne în scuarul unde se ridică statuia lui Maiakovski. Tinărul scafandru, temerar cum trebuie să fie toți scafandrii, este atras nu numai de marile adîncimi subacvatice, dar și de marile înălțimi, a doua sa pasiune fiind aviația. El e membru al clubului aereo-

nautic „Cikalov” și, bineînțeles, visează să urce într-o bună zi nu numai în carlinga unui avion, ci și în cabina etanșă a unei nave cosmice.

Dar nimic nu exprimă mai direct dorința frenetică a tineretului moscovit de a cuceri vastele grădini elizee ale culturii și științei, ca recentul club „Vreau să știu tot” înființat de studenții Institutului de poduri și șosele din Moscova. Aci au loc întâlniri cu savanți, muzicieni și scriitori și se organizează simpozioane și conferințe pe cele mai diverse teme ale culturii umanistice.

Poate că în iulie 1957 m-am întîlnit și cu adolescentul Nikolai Platov, ajutor la uzinele „Mosselmas”, a cărui fotografie o văd acum în presa moscovită. El își iubește atît de mult uzina încît, chemat în alte fabrici, cu un salariu mult mai mare, a refuzat să-și părăsească tovarășii în mijlocul cărora a crescut și această constanță a pasiunii definește un caracter și o tinerete.

Paginile despre tineretul Moscovei, mi-au reinviat în minte, simplu și elocvent, chipurile miilor de tineri sovietici pe care în 1957 i-am văzut eu însumi într-o călătorie revelatoare. Le-am citit cu sentimentul cuceritor că-mi recitesc propriile mele însemnări.

Petru Vintilă

Pînă în 1980 la Moscova trebuie să se construiască 65 000 000 metri pătrați de locuințe. Sarcina este colosală. Mai ales că acum nu mai e suficient să se știe cum vor arăta casele. Trebuie să se mai știe și cum va arăta cartierul în general; unde e mai bine să fie amplasate întreprinderile comunale și de deservire a populației, instituțiile pentru copii, terenurile de sport, centrele comerciale; cîte cinematografe trebuie să existe astfel ca spectatorii să poată obține fără dificultate bilete la orice oră; cum trebuie planificate locuințele pentru tinerii căsătoriți și familiile cu mulți copii; cum trebuie să arate cafenelele, bibliotecile, sălile de dans... Cum s-ar spune, o ecuație cu multe necunoscute.

Zeci, sute, mii de probleme și problemețe. Răspunsuri sînt cam tot atitea, și nici unul la fel cu altul. Părerile se ciocnesc cap în cap: ale arhitecților, ale constructorilor, ale pictorilor-decoratori. Se „ceartă” economiști, medici, pedagogi.

Pentru a pune capăt disputelor și a găsi soluții juste, constructorii orașului au hotărît să facă un experiment grandios: să construiască o părțică a viitoarei Moscove. „O părțică” re-

cit cele actuale. De aceea ele corespund nivelului anului 1971. Și nu numai cît privește norma de suprafață locativă, ci și întreprinderile comunale și de deservire a populației.

Căminele de copii și creșele vor fi suficiente ca să-i poată cuprinde pe toți copiii. Vor exista de asemenea magazine-automate care vor funcționa fără întrerupere, zi și noapte.

De noutățile în domeniul deservirii populației este legată și noua planificare a locuințelor. De exemplu, vor exista apartamente... fără bucătărie — în sensul obișnuit al cuvîntului. Și asta fără ca respectivii locatari să fie dezavantajați. Cantina și spălătoria de la parter vor satisface toate exigențele. Iar în aparta-

economicității și al esteticii), constructorii au făcut numeroase variante de construcție și planificare a locuințelor, de amplasare a edificiilor cu destinație diferită. Dar e de remarcat că în toate variantele se manifestă constant aceeași tendință: traiul cotidian devine din ce în ce mai social, grijile lui revin tot mai mult statului. Varietate aspecte de deservire socială se împletesc mereu mai strîns și mai armonios cu locuința individuală. Ele parcă ar spune oamenilor: sintem ale voastre, comune, pentru toți, folosiți-ne mai mult, mai deplin!

Așadar, o mulțime de variante, posibilități și proiecte. Dar cum să rezolvi totuși practic ecuația cu multe necunoscute?

la ce număr de locuitori urmează să fie calculată fiecare întreprindere de acest fel, care sînt dimensiunile ei cele mai potrivite, la ce distanță să se găsească de blocurile de locuințe ș.a.m.d.

În legătură cu aceasta întregul raion experimental va fi alcătuit din numeroase nuclee de bază, cuprinzînd cîteva clădiri de locuit. Fiecare nucleu va dispune de un bloc care va include toate serviciile comunale și de deservire a populației. Numărul locuitorilor și suprafața ocupată de nuclee vor varia — de la 500 la 1500 de apartamente în fiecare. Viața va arăta în care din ele traiul va fi organizat mai bine, mai simplu și mai ieftin.

Nici

o cărămidă

Pe șantierul raionului experimental își vor găsi pentru prima oară aplicarea în proporții de masă materialele plastice și sintetice: izolarea termică și fonică din materiale sintetice ușoare, ancadrame plastice de uși și de ferestre, plinte, vopsele sintetice extrem de rezistente, podele din linoleum pe suport spongios moale.

Din combinate vor veni direct pe șantier, finisate pînă în cele mai mici amănunte, camere de baie și bucătării, care vor fi gata utilizate cu tot ce trebuie. Casele, variate prin linie arhitectonică, număr de etaje și planificare, se vor monta din elemente componente identice. Așa cum mi-a explicat Ghennadi Badunov, șeful atelierului nr. 6 al Institutului de proiecte tip și experimentale din Moscova, toate variantele se bazează pe o formulă de construcție unică. Aceasta permite producția industrială în serie a părților componente ale clădirilor și, bineînțeles, accelerarea ritmului de montare a caselor.

Raionul nu va avea, deci, nici o clădire de cărămidă, ci numai din beton armat asamblat. Nu va avea nici gaz — electricitatea îl va înlocui pe de-a întregul. Nu va avea semafoare — inutilele dată fiind absența incrușișărilor de drumuri...

Neobișnuită va fi și darea în folosință a raionului încă de la primii pași.

— De exemplu, îmi spune Ghennadi Badunov, încă anul acesta, adică înainte de a porni construcția, aici va apărea o stație de metro. În nici un alt raion nou al Moscovei nu s-a procedat așa, deși numai așa ar trebui să fie. Apoi, vom evita total construcțiile provizorii. Fiecare țărșuș va fi înfipt în pămînt pe vecie. De aceea vom începe prin a construi două blocuri, în care vor funcționa cantina, birourile și alte accesorii ale șantierului, amenajate de obicei în clădiri provizorii construite în grabă.

Profil

vertical

În următorii ani Moscova „va crește” în sensul cel mai direct al cuvîntului. Sporirea numărului de etaje al caselor oferă în primul rînd mari avantaje economice. Ideea aceasta este atrăgătoare și pentru că înmulțirea etajelor conferă trăsături noi chipului arhitectonic al orașului.

— Construim acum mari complexe de locuințe — mi se spune la Institutul de proiecte tip și experimentale din Moscova. Sigur, fiecare casă trebuie să fie frumoasă. Dar în condițiile actuale, cu o singură casă... nu se face primăvară. Acum e nevoie de alte mijloace de expresie, mai puternice, mai frapante. În privința aceasta clădirile cu multe etaje ascund posibilități uriașe. Ele vor salva multe raioane noi, și chiar și pe cele vechi, de monotonie, de lipsă de personalitate. Profilul vertical va aduce elementul de contrast în desenul orizontal al clădirilor. În acest sens contrastele sînt foarte avantajoase.

În raionul experimental din Moscova casele vor avea „statură” foarte variată — de la patru la douăzeci și cinci de etaje!

Curînd regimentele tehnicii de construcție cu soldații lor — macaragii, excavatoriști, buldozeriști, șoferi, montori — își vor ocupa pozițiile la periferia sud-vestică a Moscovei. Ele se vor concentra în uriașul triunghi cuprins între bulevardul Lenin, bulevardul Vernadski și șoseaua Rublevo — Kașir.

Această zonă este prototipul Moscovei de mîine.

P. Volin

Moscova. Piața Maiakovski

prezentînd a o sutătreizecea parte din totalul suprafeței. Locuibile prevăzute pentru anul 1980. Acolo se vor stabili tipurile de clădiri care se vor construi la Moscova după 1970.

În raionul experimental se preconizează să se construiască jumătate de milion de metri pătrați de locuințe pentru 45 000 de moscoviti. Cinci sute de mii de metri pătrați pentru numai 45 000 de locuitori. Cu alte cuvinte, peste 11 metri pătrați pe cap de om. Nu e cam mult?

Pentru prezent, da. Dar scopul experimentului e să se scruteze viitorul. Prin urmare, și condițiile de viață în noul raion trebuie să fie altele, mai bune de-

ment, strictul necesar de bucătărie (plita electrică, o mică chiuvetă) va încăpea foarte bine într-o nișă închisă. Vor mai exista apartamente cu așa-numita planificare elastică, în care așezarea și suprafața camerelor vor putea fi foarte ușor schimbate: de exemplu micșorarea bucătăriei pentru extinderea suprafeței camerelor de locuit etc.

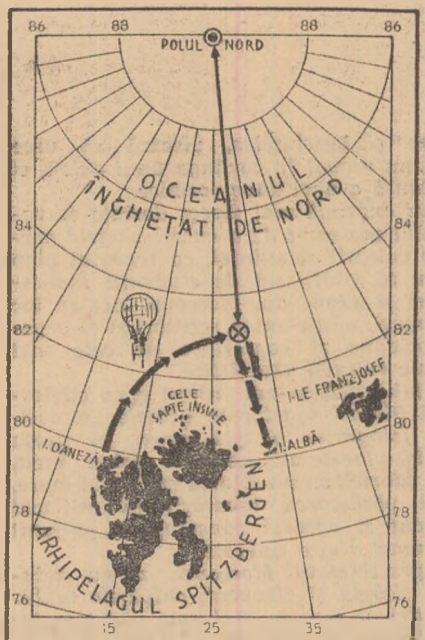
Cum se rezolvă

ecuația

Pentru a alege cea mai bună soluție (în sensul confortului, al

Cum să găsești răspunsurile cele mai exacte și convingătoare la întrebările în jurul cărora se poartă disputele?

Prin metoda probelor, comparațiilor, selecțiilor. Să luăm de exemplu problema organizării deservirii populației. Toate întreprinderile comunale de deservire a populației sînt împărțite în mod convențional în trei grupe: de bază (cantine, cafenele, creșe și cămine, magazine de produse lactate, brutării); zilnice (cinematografe, complexe de deservire, magazine etc. — pe care le frecventăm dacă nu chiar zilnic, totuși cu regularitate); periodice (magazine de mobilă, de obiecte de artă...). Trebuie stabilit

Prima încercare de a ajunge la Polul Nord pe calea aerului s-a sfârșit tragic. Expediția a fost condusă de savantul suedez Salomon André. În 1930 cîțiva piloți sovietici, între care și V.I. Akkuratov, autorul articolului, au participat la operațiile de căutare, din păcate infructuoase, a rămășițelor balonului lui

André. Akkuratov a fost și în insula Albă, ultima tabără a aeronauților.

În ultimul timp s-au aflat însă noi amănunte despre expediția lui André pe care le aducem la cunoștința cititorilor.

călătorie în necunoscut

O descoperire zguduitoare

Între insulele Spitzbergen și Franz-Josef din Oceanul Înghețat de Nord există o insulă care aparține Norvegiei. O fișcă de uscat pustie, lipsită de viață, învăluită într-o carapace de gheață groasă de două sute de metri, care produce o impresie deprimantă. Numai pe alocuri, de-a lungul țărmului, se pot vedea minuscule porțiuni de pământ care au izbutit să se smulgă din încheștarea ghețurilor milenare.

Fișcia de uscat este insula Albă.

În august 1930, acest pământ nelocuit și sumbru a reținut atenția întregii lumi. Mai bine de o lună, cuvintele „insula Albă” au figurat în paginile presei mondiale. Pricina: în mica insulă din Oceanul Înghețat de Nord a fost descoperită atunci una dintre cele mai misterioase taine ale Arcticii.

Iată cum s-au petrecut lucrurile. Nava de pescuit norvegiană „Bratvog” vîna morse în apele din împrejurimi. De fapt vasul avea la bord trei savanți și se îndrepta către Arctica spre a efectua cercetări științifice. Dar guvernul alocase expediției fonduri extrem de mici, care abia de ajungeau pentru întreținerea subrelei goeletei și vele și motor. Pentru a recupera o parte din cheltuieli, echipajul și oamenii de știință au trebuit să piardă timp prețios ca să vindeze.

Vara anului 1930, neobișnuit de caldă, făcuse ca ghețurile din Arctica să se retragă departe către nord, așa încît goeleta izbutise să pătrundă relativ ușor în ape în care rar pot ajunge vîntorii. Oamenii de știință erau extrem de mulțumiți că au prilejul să exploreze această regiune puțin studiată. Descoperirile nu s-au lăsat așteptate. Dar ceea ce a găsit echipajul navei „Bratvog” pe teritoriul insulei a eclipsat toate celelalte descoperiri ale expediției, luate la un loc.

„Era vorba de o cutie ruginită de conserve ieșită la suprafață de sub covorul gros de zăpadă care prinsese să se topească. Când echipajul goeletei a început să cerceteze minuțios locul în care fusese făcută întâmplătoarea descoperire, firmăcopul unuia dintre membrii expediției s-a lovit de un corp solid: era prora unei bărci pe care se putea citi clar: „Expediția polară André.” Cercetătorii de pe „Bratvog”, care știau că exploratorul suedez Salomon André dispăruse împreună cu alți doi tovarăși ai lui cu treizeci și trei de ani în urmă, în cursul zborului cu un aerostat spre Polul Nord, au început numai-decît să facă săpături și, în imediată apropiere a bărcii, au descoperit săni, provizii, arme, îmbrăcăminte, un primus, un aparat de fotografiat și... două schelete.

Prima încercare dă greș

Salomon André era un om inteligent, ferm, cu o voință de fier și un dezvoltat simț al umorului. De la vîrstă de douăzeci și doi de ani, André a început să zboare cu balonul, efectuînd temerare călătorii deasupra Scandinaviei. Cu prilejul acestor zboruri, el a făcut observații meteorologice și a studiat viteza de propagare a undelor sonore, realizînd totodată interesante fotografii. Pe la 1890, aeronautul suedez a întreprins primele zboruri deasupra Mării Baltice.

Într-un rînd, celebrul explorator polar Nordenskjöld l-a întrebat pe André, în calitate de specialist în navigația acriană, dacă balonul captiv n-ar putea fi folosit pentru explorări polare, în special în scopul întocmirii de hărți geografice și de observații geografice. În cursul discuției, măgulit de atenția lui Nordenskjöld, André și-a exprimat o dorință a sa mai veche, aceea de a efectua un zbor la Polul Nord cu un aerostat.

Nordenskjöld i-a aprobat ideea. Și, un an mai tîrziu, la o adunare a Academiei de Științe suedeze, André și-a expus detaliat planul, aducînd în sprijinul lui mai multe argumente: toate încercările omului de a pătrunde în centrul Oceanului Polar cu nave, cu cîini sau pe jos rămăseseră fără rezultat^{*)}, așa încît sosise timpul să fie abordate noi metode de a ajunge la Polul Nord. „Cel mai sigur mijloc de transport de care dispune astăzi omenirea — a arătat atunci André — este balonul dirijabil. El poate fi construit. Avem, însă, nevoie de fonduri”.

Planul a fost sprijinit cu căldură de savanți. Suma necesară expediției a fost strînsă mai ales din donații

^{*)} Primul care a ajuns la Polul Nord cu săniile a fost americanul Peary, abia în 1909.

particulare. Insuflețit de speranțe, André a început să se pregătească temeinic. Startul urma să fie luat în insula Daneză, situată la vest de Spitzbergen, unde fusese construit un hangar pentru adăpostirea și umplerea cu gaz a baloanelor.

În vara anului 1896, participanții la expediție au sosit în insulă. Totuși fusese pregătit în vederea startului. Șase săptămîni ei au așteptat o vreme prielnică pentru zbor. Dar vîntul de care aveau nevoie și vremea bună au întîrziat prea mult, așa încît la 17 august André s-a dat bătut. Balonul a fost eborit și expediția s-a înapoiat la Stockholm. Aeronautul a devenit apoi obiectul unor critici violente și batjocoritoare, dar a suportat cu curaj toate acuzațiile aduse.

— Nu avem dreptul să renunțăm la proiectul nostru — repeta el mereu, cu o perseverență aproape fanatică. Expediția trebuie să aibă loc cu orice preț.

Balonul „Vulturul”, executat după schițele lui André, reprezenta pentru vremea aceea o mare realizare din punct de vedere tehnic. Exploratorii au hotărît să ia cu ei, în afară de provizii pentru șase luni, 36 de porumbei antrenati în condițiile Arcticii, care urmau să aducă în insulele Spitzbergen scrisorile trimise de ei din orice punct al traseului, André a comandat săniile demontabile și o barcă pliantă pentru călătorie.

Balonul își ia zborul

„Se părea că fuseseră luate toate măsurile necesare pentru ducerea la bun sfîrșit a expediției. Într-o singură problemă se încrezuse André în păreriile altora. Era vorba despre sistemul de amplasare a cablurilor de frînă. La propunerea unui grup de ingineri, acestea fuseseră fixate de balon cu ajutorul unui filet, pentru eventualitatea cînd capetele cablurilor s-ar fi prins de gheață și ar fi trebuit imediat desprinse. Sistemul a avut ulterior un rol fatal în desfășurarea expediției.

S-a mai descoperit încă un neajuns: cînd s-a făcut proba de umplere cu gaz, balonul a răsufflat. André a încercat să oprească scurgerea lipind fisurile cu lac, măsură care n-a dat însă rezultate. Doctorul Eckholm, prietenul său, care intenționa să participe la expediție, l-a sfătuit să amine zborul și să refacă balonul.

— N-am curajul să-l amîn încă o dată — a răspuns André.

Drept care Eckholm a refuzat să participe la expediție. Celălalt tovarăș de călătorie, Nils Strindberg, hotărît să rămînă fidel lui André „pînă la capăt”. Tînerul, în vîrstă de numai 24 de ani, era profesor universitar. Fotograf pasionat, inventase pentru zbor o cameră obscură specială. (Fotografiile lui, care zăcuseră 33 de ani sub zăpezi pînă ce au fost descoperite de expediția de pe „Bratvog”, au fost dezvoltate de specialiști și publicate în numeroase ziare și reviste de pretutindeni, vorbind oamenilor despre eroismul celor trei aeronauți). Al treilea membru al expediției era un inginer, pe nume Frenkel. La cei 27 de ani ai săi cunoștea destul de bine Arctica, era un bun gimnast și alpinist și socotea zborurile „o deosebită delectare”, deși de dcuă ori trecuse prin grele încercări.

„11 iulie 1897. Totul este pregătit pentru zbor. André analizează direcția vîntului. Ceva nu-l convine. Dar Frenkel îi spune:

— Trebuie să zburăm.

— Cred că trebuie să încercăm — intervine și Strindberg.

André comandă startul. Cablurile care leagă balonul de pământ sînt tăiate și „Vulturul” se înalță în văzduh în aclamațiile entuziaste ale celor de pe țărm.

Pe neașteptate, însă, balonul începe să cadă și naecla atinge apa. Dar uriașul balon se ridică din nou. Cei de pe țărm observă cum se rup cablurile de frînă. Fără balonul nu mai poate fi dirijat. André nu întreprinde, însă, zborul și curînd „Vulturul” dispăre dincolo de nori.

Despre desfășurarea ulterioară a evenimentelor lumea a putut afla din însemnările găsite pe locul unde au murit cei trei aeronauți.

După ce a pierdut cablurile de frînă, balonul s-a transformat într-un aerostat liber, la bunul plac al vîntului. Zborul deasupra ghețurilor în derivă a durat aproape trei zile. În tot acest rîstimp, balonul a rătat la voia întâmplării peste întinderile nemărginite ale

V. Akkuratov
A. Efremov

(Continuare în pag. 11-4)

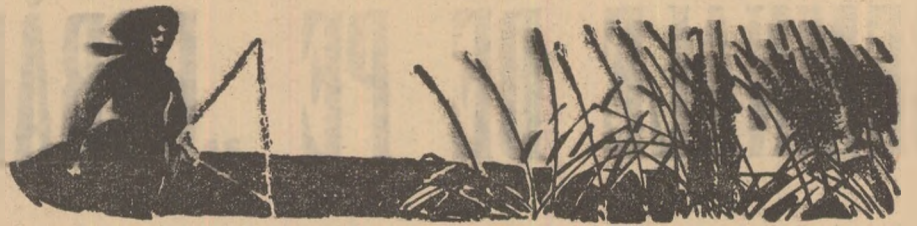

Astăzi, la stația „Polul Nord-12”. Balonul care se umflă nu servește la transport, ci e o radiosondă pentru cercetarea părților superioare ale atmosferei

VERA INBER

După mulți ani

(Pagini de jurnal)

22 Iunie 1933 — MOSCOVA

Pentru un articol: arta este capacitatea de a selecta. Fiecare gând spune, parcă: „Și eu vreau să prind viață“. Dar nu fiecare din ele merită.

18 MARTIE 1938 — MOSCOVA

Planul romanului „Metalul războiului“ (Titlul imprumutat, cu aproximație, dintr-o cuvântare a academicianului Fersman. Metalul războiului este wolframul).

Romanul. Un mare astronom sovietic descoperă pe Lună (cu ajutorul analizei spectrale) mari zăcăminte de wolfram (sau de platină). Se hotărăște trimiterea spre Lună a unui proiectil-rachetă, după exemplul „Aelitei“. Dar în romanul lui Alexei Tolstoi acțiunea se petrece în anii comunismului de război, iar acum este vorba de nivelul tehnicii noastre.

Se pregătește proiectilul-rachetă (de arătat uzinelor. Tehnica).

Mama savantului, o bătrână colhoznică, află că fiul ei va zbura spre Lună.

Soția savantului se plînge că soțul ei este puțin cunoscut pe Pământ. El o consolează.

Patru oameni zboară spre Lună. Radio-telegrafistul. Jurnal selenar. Legătura cu Pământul. Aceasta este prima variantă a romanului. A doua: fasciștii, printr-un act de trădare, află de zborul proiectat și construiesc și ei o rachetă. Se întrec două rachete: una cu steaua, cealaltă cu zvastica.

Amindouă decolează. Toate cele cinci continente urmăresc zborul lor. Învinge a noastră.

Aici se află dificultatea principală. Să înfățișezi oare Luna și pe acest astru lupta dintre cele două lumi? Sau să înfățișezi lupta pe care o reprezintă însuși zborul? Poate că finalul să cuprindă tocmai comunicatul despre aselenizare: sarcina a fost îndeplinită.

Sau să termin romanul, pe Lună. „Lunaticii“ privesc Pământul și constată că s-a colorat în roșu: începuse războiul.

19 APRILIE 1938

Cu toate astea fericirea este posibilă. Trebuie doar să obții un echilibru interior. Să nu te consumi din pricina întâmplărilor — runde: să nu te intereseze cine a obținut un mare succes, cine ți-a spus o grosolanerie sau o prostie.

Nu trebuie să te bucuri și nici măcar să te mulțumească faptul că cineva a fost calomniat, în vreme ce tu ai fost lăsat în pace.

Lucrul cel mai important — să nu te înjosești sufletește. „Să te naști din nou“ în fiecare zi, mi se pare că spunea un înțelept din antichitate.

„Numai răbdarea transformă frunza de dud în mătase“, glăsuiește un proverb indian.

Și cu ce viteză te cuprinde inerția, lipsa de acțiune, agitația vană, plictiseala! Ca în povestirea lui Wells, unde natura din Lună se înnoiește într-o singură zi selenară. Nu, mi se pare că asta era pe Marte. Nu-mi aduc aminte.

4 OCTOMBRIE 1938

Zi de toamnă. De mult n-am mai fost atât de liniștită. Ca și cum tot zbuciumul ar fi trecut și a rămas doar bucuria, transparentă și rece.

Îmi amintesc de zilele lui octombrie din anul trecut. Îmi amintesc cu groază de ele.

Singură-singurică, în locuința pustie. Dacă suna telefonul, era greșeală.

Poemul se pare că e-n regulă. Nimeni n-a spus până acum că e slab. Ce se va scrie despre el? Dar orice s-ar scrie, a apărut, s-a împlinit. El cuprinde tocmai ceea ce reprezintă esența artei. Și astfel va acționa asupra tuturor...

Îmbătrinesc. Părul mi-a încărunțit. Asfințitul vieții mele trebuie să fie lung și frumos. Trebuie să fac totul pentru ca așa să fie.

30 DECEMBRIE 1938 — MOSCOVA

Iată-mă și la sfârșitul anului. A fost un an bun, dar grea!

Am scris. Asta e lucrul cel mai important. Trebuie să scriu în fiecare an câte o carte.

O istorie a literaturii franceze

A apărut recent volumul IV și ultimul al „Istoriei literaturii franceze“. Primul tom a fost publicat la Leningrad în 1946 și era consacrat perioadei începând cu Evul mediu și încheindu-se cu Revoluția din 1789. Următoarele două volume au apărut la Moscova: cel de al doilea mergea până în 1870, cel de al treilea până la primul război mondial.

Al patrulea volum se ocupă de literatura contemporană. O mare atenție este consacrată unor scriitori ca Cuillaume Apollinaire, Roger Martin du Gard, Georges Duhamel, Claudel, Anouilh, Malraux și alții. Cîte un capitol special este dedicat lui Paul Eluard și Louis Aragon, precum și literaturii Rezistenței franceze din timpul celui de al doilea război mondial.

Volumul IV al „Istoriei literaturii franceze“ nu-și propune să analizeze cele mai recente fenomene literare din această țară, ci numai pe cele care aparțin deja istoriei.

După ploaie

Soarele începu să înșire picături de ploaie pentru a-și face un colier de mărgele. Dar picăturile oăzură, una după alta, pe pământ.

— Nu-i nimic, spuse Soarele, pot să mă lipsesc de colier. Am doar o panglică.

Și desfășură deasupra pământului cel mai frumos curcubeu al lui.

Castraveții sărați

Cînd încep să plîng, mama mă ia de mină și mă duce în grădină.

— Hai plîngi peste castraveți, ca să-i sărezi.

— Nu vreau castraveți sărați! spun eu și îmi înghit lacrimile.

Povești pentru cei mari

Și totuși, cînd a venit toamna, mama a pus pe masă un borcan plin cu castraveți sărați. Poate că atunci cînd nu eram cu-minte se ducea ea să plîngă în grădină.

Pescarul glumeț

— Pescarule, pescarule! De ce n-ai prins pește?

— Am prins unul. Dar fița atât de tare la mine, încît i-am dat drumul în apă.

— Un pește nu poate să țipe, doar nu are glas. Pescarule, de ce n-ai prins pește?

— Am prins unul. Dar m-a amenințat cu degetul și i-am dat drumul în apă.

— Nu-i adevărat! Un pește nu poate să amenințe cu degetul, nu are mîini. Ia spune, pescarule, de ce n-ai prins pește?

— Am prins unul. Dar a zvrilit din picior atât de

furios, încît i-am dat drumul în apă.

— Iar minți, pescarule! Un pește nu poate să zvrile din picior, nu are picioare. Ia spune, de ce n-ai prins pește?

— Am prins unul. Dar cînd am văzut că n-are nici glas, nici mîini, nici picioare, i-am dat drumul în apă.

Călătoria melcului

Era primăvară.

— Du-te și fă o plimbare pînă la tufișul acela negru sub care sînt ghiocci și gustă puțin din mugurii lui, spuse mama-melc fiului ei.

Micul melc porni la drum. Se tîri multă vreme și la înapoiere spuse:

— Tufișul nu e negru, ci verde și sub el nu sînt ghiocci, ci fragi.

— A, a și venit vara! se bucură mama-melc. Ei bine, du-te și fă o plimbare pînă la tufișul acela verde sub care sînt fragi și gustă puțin din lăstarii lui.

Micul melc o porni din nou la drum. Se tîri multă vreme și la înapoiere spuse:

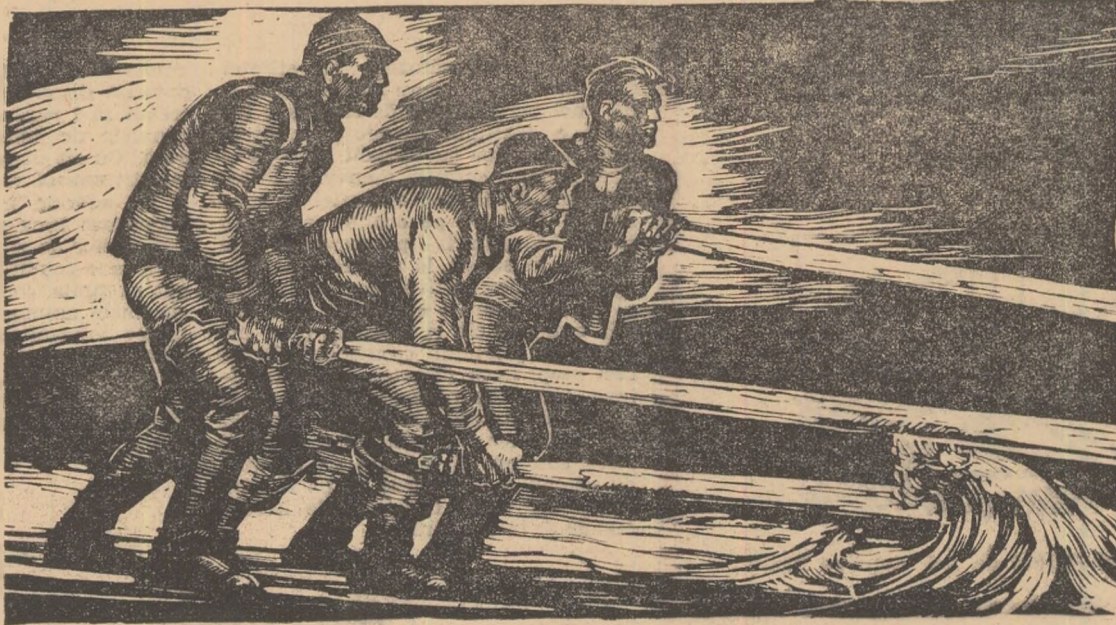
— Tufișul nu e verde, ci galben și sub el nu sînt fragi, ci ciuperci.

— Ia te uită, a și venit toamna! se miră mama-melc. Ei bine, du-te și fă o plimbare pînă la tufișul acela galben sub care sînt ciuperci și gustă puțin din frunzele lui.

Micul melc o porni din nou la drum. Se tîri multă vreme și la înapoiere spuse speriat:

— Tufișul nu e galben, ci alb, și sub el nu sînt ciuperci, ci urme de iepure.

— Atunci mai bine stai acasă, suspină mama-melc. Cine merge la plimbare cînd vine iarna? Om vede, la primăvară...

G. IAKUTOVICI

Plutașii (Linogravură)

R. Baumvol

Cînd Don Quijote are 12 ani

La un examen atent, „Biletul cifrat“ al lui Lev Andreievici Kirșner, se dovedește a fi pînă la un punct un fel de parodie a lui Don Quijote. Aici rolul nefast al romanului cavaleresc îl joacă romanele polițiste. Turmentați de lecturi abracadabante, Kolka și Jenea sînt dispuși să vadă un complot infernal în întâmplările cele mai obișnuite. Iar pentru că aria lor de investigații nu depășește, prin forța împrejurărilor, strada pe care locuiesc, complotiștii lor se vor recruta, bineînțeles, dintre locatarii blocului vecin. Kolka, mai fantasec, are rolul unui Don Quijote; Jenea, mai terestru, e un Sancho Panza cu scipiri de bun simț, care abdică însă admirativ în fața geniului tutelar al prietenului său. Generozitatea lor e incontestabilă; spiritul lor de sacrificiu începe cu serviciul pe care îl jertfesc ca să câștige simpatia unui bulldog amestecat în complot.

Fantezia lor preface toate datele realității cu o logică nimitoare. Un bilet în nemțește, aruncat de un coleg bulcaș, devine un mesaj cifrat; o aotrită pensionară, care

conduce un cerc de artiști amatori, devine o fostă contesă; portretul lui Stanislavski e bănuț a fi fotografia unui conspirator; Dusia, o fată de la țară, ia înfățișarea unei spioane; Zarev, un tânăr muncitor la uzina chimică, pare pe rînd un ofițer al serviciului de contraspionaj și complice al Dusiei; un croion devine un revolver; în fine, niște inocente lăzi cu ciment devin lăzi cu mere și cam la fel cu făinoasele burdufuri de vin din romanul lui Cervantes, se metamorfozează în dușmani feroși. Iar dacă Kolka visează la o lume eliberată deopotrivă de spioni și de constrîngerile programului școlar, Jenea, mai substanțial, visează decorații și o carieră la serviciul de informații, exact cum Sancho Panza visa insula pe care să ajungă guvernator.

Inteligent, inventiv, de o tenacitate nebănuită, poznași, dar cu o inimă de aur, copiii aceștia sînt admirabili în toate cărțile în care îi întîlnim. Meritul esențial al lui Kirșner — lăstînd la o parte parodia inteligentă — e în evocarea atență a mediului sovietic și în intuiția exactă a psihologiei infantile. Dacă în Don Quijote acționează nebunia echivocă a acestuia, aici intră în joc fantezia nese-

oată a copilului nu prea de multă vreme desprins din lumea basmelor, cu o imaginație aprinsă în flacăra teribilă a unui război abia terminat. Umorul tonic, caracteristic oricărui bun roman de aventuri dedicat tinerilor, e aici pipărit cu nițică ironie: semnul cel mai evident sub care se afirmă inteligența autorului.

Din obligația de a se supune la disciplina genului, Kirșner scoate efecte remarcabile. Într-adevăr, așa cum tehnica lui Don Quijote e în general aceea a romanului cavaleresc, pe care îl ia în deriziune, aici satira se travestește, bineînțeles, în haina literaturii polițiste: secrete, personaje misterioase, întâmplări inexplicabile, cuvinte înjumătățite care pot să însemne orice, gradare a efectelor după toate legile suspensului, dezlegarea finală a unui nod înclcit. Pentru un copil încă nepricăput, firește, să dibuiească rapid strategia autorului, schițele lui Kirșner trebuie să fie delicioase, misterele acumulate îi fac cu siguranță inima să palpite de o dulce noliște, iar finalul, care restabilește adevărul în limitele realității și restituie tuturor personajelor caracterul lor de oameni de treabă și tuturor împrejurărilor semnificația lor firească are, nici vorbă, valoarea unui prilej de veselie, de voce bună și de învățăminte prețioase.

Al. Sever

*) Leo Andreievici Kirșner: „Biletul cifrat“, Ed. Timerețului, 1964.

O ipoteză îndrăzneală

SEMNALE DE PE „LEBADA 61“?

Și iată că din nou se pune întrebarea: există ființe înzestrate cu rațiune pe alte planete? Ori de câte ori se pune această întrebare se găsește cineva care să răspundă afirmativ. De data aceasta, de asemenea, răspunsul este: da, există. Dar ipoteza care conduce la acest răspuns este nouă și deosebit de interesantă. Ea a fost formulată de către oamenii de știință Ghenrih Altov și Valentina Juravliova, în cadrul unei serii de articole publicate de revista leningrădeană „Zvezda“.

Punctul de plecare al celor doi savanți este nu numai că faptele inteligente de pe alte planete există, ci că ele au și transmis... semnale pământinilor. Ba chiar semnalele necunoscuților noștri semeni din îndepărtările cosmice ar fi venit cu răspuns la ceea ce ei au interpretat drept niște semnale din partea noastră.

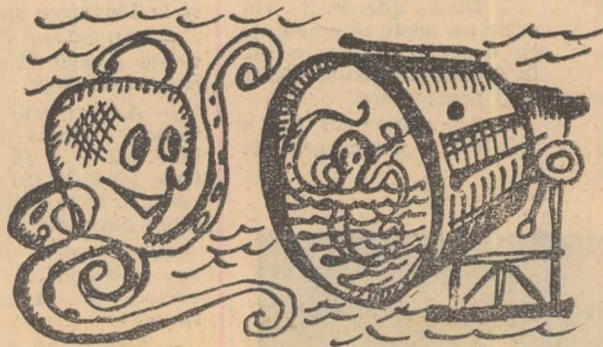
Când a început această misterioasă „corespondență“? În 1882, răspund Altov și Juravliova. În anul acela, la observatorul astronomic de la Greenwich, James Monder și câțiva colaboratori ai lui au descoperit un disc de culoare verzui luminescentă, a cărei natură nu au fost în stare s-o explice. După câteva minute, discul a dispărut cu desăvârșire. În anul următor a avut loc erupția vulcanului Krakatoa, pe o insulă din Marea Sonei situată între Java și Sumatra. Catastrofa a provocat 35 000 de victime omenești, care au pierit o dată cu scufundarea definitivă a insulei în adâncul oceanului. Zgomotul erupției s-a auzit la 4 000 de kilometri depărtare, iar norii formați din pulberea de lavă au înconjurat întregul pământ.

Ce legătură poate fi între un astfel de cataclism și discul verzui? Acesta din urmă ar fi fost un prim semnal emis de către presupusele ființe dotate cu rațiune. Erupția vulcanului Krakatoa, care a constituit cea mai mare explozie înregistrată pînă atunci pe globul nostru terestru, a dat naștere la unde radio și poate chiar la semnale luminoase, care au parvenit pînă la îndepărtata planetă „locuită“. Acolo ele au fost considerate drept un răspuns la „discul verde“, ceea ce i-a îndemnat pe respectivii experimențatori să continue cu tentativele lor de a intra în contact cu Terra.

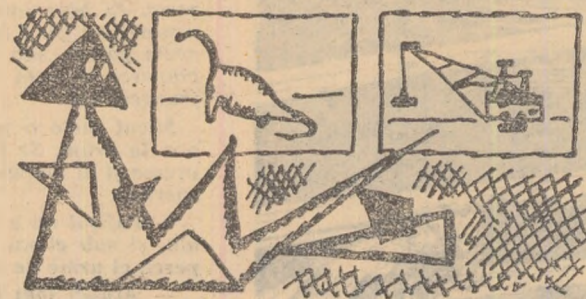
De data aceasta ei au recurs la un „suprasemnal“ care nu ar fi decât celebrul „meteorit“ căzut în Siberia în 1908 la 30 iunie. Se știe că în legătură cu el s-au mai făcut și alte presupuneri, printre care aceea

Există viață pe Pământ?

Au cuvîntul liințele raționale din alte lumi care studiază Terra:

— Ce frumoase sînt femeile pămîntene!

— Se pare că în ultimii 500 000 de ani viața pe Pământ a evoluat extrem de lent...

ea ar fi fost vorba de o navă cosmică aparținînd unor călători veniți din alte planete. Altov și Juravliova oferă acum o explicație inedită: craterul apărut în apropierea riului Tungus s-ar datora efectului destructiv al unui fascicol luminos extrem de puternic, îndreptat spre pământ de către enigmaticii noștri „corespondenți“.

După cum se pare, un disc verzui luminescent de felul celui observat la Greenwich a mai fost remarcat o dată și anume în 1894, la exact 11 ani și 8 luni de la prima lui apariție și tot la Greenwich. Data își are importanța ei: intervalul de 12 pînă la 14 ani care s-a scurs între aceste observații, precum și răstimpul relativ identic care a trecut între erupția vulcanului Krakatoa și „catastrofa tungusă“ reprezintă tocmai durata necesară călătoriei luminii între planeta „locuită“ și Pământ. Mai mult decît atît: Greenwich și locul unde s-a produs craterul în apropierea riului Tungus se găsesc pe aceeași paralelă, ceea ce permite să se presupună că semnalizatorii își trimit mesajele cam în aceeași direcție.

Dar unde își au ei sediul? Altov și Juravliova au găsit răspuns și la această întrebare. Planeta „locuită“ ar face parte din constelația „Lebedei“, a cărei existență a fost dedusă pe bază de calcule matematice, ca urmare a „comportării“ unei serii de corpuri cerești. Mai exact, ar fi vorba de cea de-a 61-a planetă a acestei constelații, ceea ce i-a îndemnat pe cercetătorii sovietici să o boteze „Lebada 61“.

Ipotezele lui Altov și ale Juravliovei sînt îndrăznețe și de natură să stimuleze imaginația autorilor de povestiri științifico-fantastice. Cît sînt de juste presupunerile lor este mai greu de apreciat. În orice caz cei pe care problema existenței unor alte ființe raționale în Cosmos îi frămîntă nu pot fi decît de acord cu concluzia practică trasă de autorii sus amintiți și anume că ar trebui să se organizeze, pe baza unei colaborări internaționale, un serviciu de captare a eventualelor semnale emise de alte planete. Asta ca nu cumva să scîpăm o scrisoare sau telegramă adresată nouă.

Ing. C. Steriopol

La 12 aprilie în Uniunea Sovietică a fost sărbătorit, presa sovietică a publicat numeroase materiale acordate de cosmonauți, articole ale unor oameni de

Știința cosmonautică sovietică a sărbătorit evenimentul programul de explorare a spațiului cosmic, un nou „Ilot-2“. Prin lansarea lui, cosmonautica sovietică a început spre cucerirea spațiului cosmic.

ferestă spre

TELEGHIDA

Succesele răsunătoare ale științei și tehnicii sovietice au marcat începutul unei perioade noi de cercetare intensă a spațiului cosmic prin intermediul navelor cu oameni la bord și al aparatelor cosmice manevrabile teleghidate. În timpul operației de lansare și stabilire pe orbită, apoi în cursul îndeplinirii programului de zbor și, în sfîrșit, la aterizare pe cosmodrom, aceste nave cosmice trebuie să fie capabile de a executa manevre atît automat cît și manual, prin intervenția pilotului cosmonaut. În acest scop, nava cosmică cuprinde cîteva grupe de sisteme autonome de comandă, coordonate de un „creier electronic“ ce îndeplinește funcția de pilot automat și cuplate cu centrele de comandă și dirijare de pe Pământ prin intermediul canalelor de telecomandă și telemăsură.

comandă automată devine ineficace și datorită drumului lung pe care vor trebui să-l parcurgă undele radio din canalele de telemecanică și telemăsură. Cu cît distanța va fi mai mare, cu atît emisiile va necesita o cheltuială de energie mai mare, timpul de propagare lung producînd întîrzierea semnalelor de comandă și telemăsură. În aceste condiții, pilotul va fi obligat să preia comanda navei cosmice, sistemele automate și mașinile cibernetice înlocuindu-l numai în situații bine studiate, în care intervenția sa nu este necesară. În acest răstimp omul va fi liber pentru alte activități mai utile, sau pentru odihnă.

totalitatea factorilor care au perturbînd ascensiunea rachetei și alți parametri sînt măsurați jutorul unor tractoare care produc semnale electrice. Semnalele se aplică la o mașină electronică de calcul, care le transmite cu datele cuprinse în „memoria“ erorile care apar ca urmare a diferenței dintre semnalele date de tractoare și cele „scoase“ din memorie de memorizare acțiune pentru sistemele de comandă a rachetei pentru a lichida abaterile.

ETAPELE ZBORULUI

PILOTUL ȘI AUTOMATELE

Designul, automatizarea îl scutește pe cosmonaut de multe griji dar nu îl transformă într-un simplu pasager. Dimpotrivă, pilotul cosmonaut este capabil să decupleze în orice moment sistemele automate și să treacă la comandă manuală. Dar această intervenție nu se face numai pentru a înlocui automatele care s-au defectat. Un asemenea caz este practic exclusiv, întrucît sistemele de comandă automate sînt dublate, iar buna lor funcționare și comutarea în scopul înlocuirii unui bloc defect se face de asemenea automat.

Cosmonautul preia comanda manuală mai ales în situațiile care apar în cursul zborului cosmic și care nu au putut fi prevăzute de pe Pământ. Căci pilotul se deosebește de cele mai perfecționate mașini electronice de calcul tocmai prin capacitatea de a reacționa în situații neprevăzute, în care automatele nu se „descurcă“ singure nefiind programate special pentru cazul respectiv. Aceste împrejurări sînt valabile mai ales pentru zbururile cosmice la distanțe foarte mari, spre alte planete. La aceste distanțe, în afara elementului neprevăzut, actualul sistem de

Nu de mult, se considera că transmisia impulsurilor nervoase se face instantaneu. Cercetările mai recente ale fiziologilor au stabilit însă că viteza de transmisie a impulsului este finită și că diferă de la individ la individ. La un om normal, intervalul de timp de la apariția unui stimul, de exemplu un semnal luminos, și pînă la darea comenzii sistemului motor, ca urmare a unui reflex condiționat, este de aproximativ a treia parte din secundă. În cazul navei cosmice, această întîrziere corespunde unei distanțe de mai mulți kilometri, pe care aceasta îi parcurge între timp. În condițiile unor accelerații mari, care solicită pe cosmonaut în cursul lansării pe orbită, viteza de reflex poate să scadă și mai mult. De aceea lansarea și plasarea navei pe orbită se face automat, fără intervenția cosmonautului, automatele preluînd asupra lor toate sarcinile legate de pilotarea navei.

Automatele pilotează racheta pe traiectoria stabilită care, treptat, se transformă din verticală în elipsă, treptele rachetei desprinzîndu-se la momentul oportun de navă. Bineînțeles, toate sistemele automate care execută aceste operații sînt comandate de mașina de calcul, după program. Direcția verticalei locului, unghiul de abatere a traiectoriei rachetei de la verticală, viteza, accelerația,

totalitatea factorilor care au perturbînd ascensiunea rachetei și alți parametri sînt măsurați jutorul unor tractoare care produc semnale electrice. Semnalele se aplică la o mașină electronică de calcul, care le transmite cu datele cuprinse în „memoria“ erorile care apar ca urmare a diferenței dintre semnalele date de tractoare și cele „scoase“ din memorie de memorizare acțiune pentru sistemele de comandă a rachetei pentru a lichida abaterile.

Totuși, aceste abateri nu sînt complet înlăturate deoarece există întîrzieri ale intervențiilor pilotului automat sau ale semnalelor de dirijare. De aceea specialiștii sovietici au căutat să elimine pe cît cu putință mai ales perturbațiile provocate de factorii interni. În primul rînd, constructorii caută să obțină o repartizare a rezervoarelor de carburanți și comburanti de așa manieră, încît în timpul consumului acestora centrul de greutate să nu se modifice în raport cu centrul forțelor de propulsie. Căci în caz contrar, racheta capătă o mișcare de rotație și se abate de la traiectorie. La aceste abateri mai contribuie și factorii meteorologici, care influențează puternic în primele momente ale lansării. Astfel, o variație neprevăzută a presiunii atmosferice poate produce abateri de la viteza finală a rachetei, influen-

Ziua cosmonauticeii. Cu acest rate evenimentului, interviuri și de specialitate.

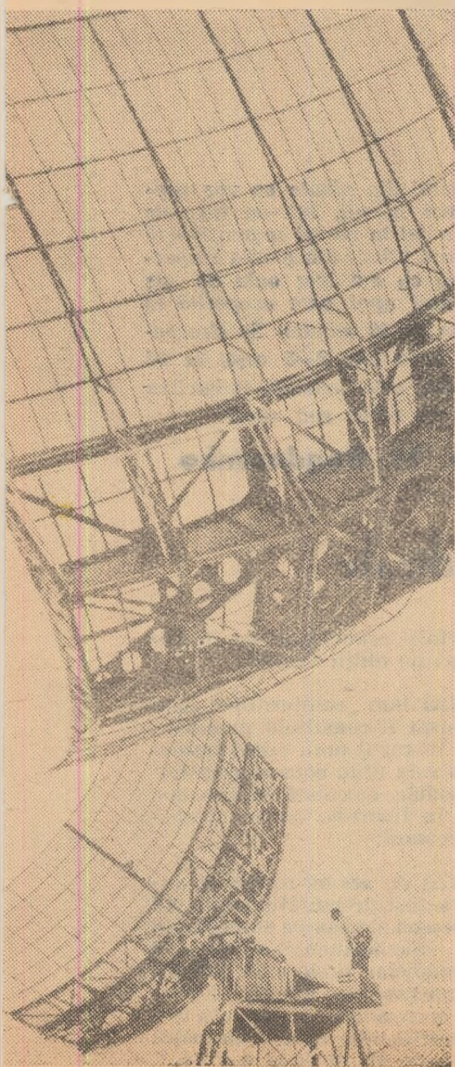
lansind, în conformitate cu manevrabil teleghidat — „Ponou și important pas înainte

spațiile siderale REA IN COSMOS

șind în mare măsură stabilirea pe orbita corectă. Momentul atingerii vitezei finale trebuie cunoscut cu mare precizie pentru oprirea motoarelor rachetei.

Viteza pe rachetele cosmice purtătoare de nave și sateliți se măsoară indirect cu accelerometrul, aparat care indică accelerația. Un dispozitiv prelucrează neîntrerupt semnalele date de accelerometru în semnale electrice corespunzătoare vitezei, sem-

nale care, la un moment dat, intrerupt motoarele. În ce privește eliminarea abaterilor de la traiectorie ca urmare a totalității factorilor perturbatori, aceasta se face pe calea telecomenzii de la sol. În acest scop, punctele de dirijare trimit comenzi de corecție provenite din comparația traiectoriei reale urmărite de stațiile de radiolocație de pe sol, și o traiectorie ideală conformă cu programul mașinii de calcul de la centrul de dirijare.

În cursul manevrei de desprindere a ultimei trepte, nava cosmică poate căpăta o mișcare de rotație în jurul propriului său centru de greutate. De aici rezultă necesitatea de a stabiliza poziția navei în spațiu. Mai mult decât atât, nava trebuie să fie capabilă de a executa și manevre. Așadar, este necesar ca ea să poată fi rotită la comandă în jurul propriei sale axe, viteza și direcția de zbor trebuind să se afle tot timpul sub controlul nemijlocit al cosmonautului.

INIMA SISTEMULUI DE ORIENTARE

Manevrele legate de schimbarea vitezei și direcției de zbor nu pot fi efectuate decât cu ajutorul motoarelor rachetei. Tot la motoare face apel cosmonautul și în cursul operației de dirijare spre locul de aterizare. Dar, pentru a executa aceste manevre, el trebuie să cunoască bine orientarea navei în spațiu. De obicei, în acest scop este folosită proprietatea giroscopului de a-și păstra neschimbată direcția axelor de rotație, cu ajutorul lui putându-se realiza un sistem fix de coordonate de referință. Pentru a elimina abaterile și deviațiile acestui sistem de referință de la poziția inițială, ca urmare a unor factori nedoriți cum ar fi, de pildă, frecarea giroscopului în lagăre, funcționarea lui este influențată pe calea unui reglaj automat al poziției axelor față de direcția unei raze de lumină interceptată de la o stea. Dacă steaua de referință este suficient de îndepărtată, poziția ei poate fi considerată fixă.

1) **Asteroidii** formează un brîu de planete minuscule dispuse între Marte și Jupiter. Suprafața celui mai mare asteroid, Ceres, este cam cit a statului Mexic. Pe Hermes, în schimb, ar încăpea tocmai bine Parcul de cultură și odihnă din Moscova. Unii asteroidi sînt rotunzi sau alungiți în formă de țigară de foi, alții au forma neregulată a unor așchii. Cei mai mulți sînt incolori, dar Fortuna e de o frumoasă culoare albastră iar Amnurstia — trandafirie.

2) **Marte** — planeta despre care credem că știm foarte multe, cu toate că știm destul de puțin: harta planetei, deși alcătuită, conține multe semne de întrebare. Ce sînt petele — iarna cenușii iar vara de un albastru verzui — de pe suprafața planetei? De ce Marte e neted ca o bilă de biliard? Ce sînt și cum apar așa numitele „mări” marțiene? O dată la 15—17 ani Marte se apropie de Pămînt la o distanță de aproximativ 55 de milioane de kilometri. Următoarea apropiere (în ter-

Lumina ei este concentrată de un telescop instalat pe nava cosmică și trimisă pe un traductor de tip fotomultiplicator electronic sau tub iconoscop, montat pe platforma giroscopului. Orice deplasare a platformei și telescopului va face să apară o variație a semnalului dat de traductor, variația aducînd automat giroscopul în poziția inițială. Întreaga instalație poartă denumirea de „platformă girostabilizată”.

După cum s-a văzut mai sus, manevrele de schimbare a vitezei sau direcției de deplasare se execută cu ajutorul motoarelor rachetei, fiind condiționate de o mare cheltuială de combustibil. În schimb, manevra de rotire a navei în jurul centrului de greutate poate fi realizată și pe alte căi. De exemplu, punînd în mișcare un volant greu aflat în interiorul navei, aceasta va căpăta treptat o mișcare de rotație în jurul axei pe care s-a rotit volantul, dar în sens contrar. Acesta este principiul pe care se bazează stabilizarea navei cosmice în spațiu, acționarea sistemului de stabilizare făcîndu-se automat, cu ajutorul platformei girostabilizate.

Prin urmare, în cursul zborului cosmic poziția în spațiu se verifică cu aparate de orientare, iar manevrele se execută cu diferite organe de execuție, cum sînt motoarele, volanții etc. Bineînțeles, organele de legătură care coordonează toate aceste instalații sînt automatele. Dar sistemele automate mai au și alte sarcini: orientează antenele dirijate pentru transmiterea informațiilor pe Pămînt, sau între nave în cazul zborurilor în grup, îndeplinesc funcții de „steno-dactilograf automat” pentru înregistrarea radiogramelor transmise de cosmonauți etc.

Sistemele actuale de navigație cosmică folosite în U.R.S.S. sînt concepute pe baza ultimelor cuceriri ale științei și tehnicii și, în special, a electronicei. Ele dau posibilitatea piloților cosmonauți să-și execute programul de zbor cu maximum de securitate. Aceste sisteme, în actualul stadiu de perfecțiune, reprezintă o garanție a succesului viitoarelor zboruri spre așchii încă neexplorate ale Cosmosului.

Doina Comănicu

Inginer electronist principal
Observatorul astronomic-București

MIC DICȚIONAR COSMIC

meni astronomici — marea opoziție) va avea loc în 1971. Astronomii o așteaptă cu nerăbdare. Dar poate că astronautii îi vor scuti de așteptare?

3) **Pluton**, zeul morții, și-a dăruit numele planetei situată la o depărtare de aproape 6 miliarde de kilometri de Soare. În aceste condiții razele solare nu reușesc s-o încălzească decât pînă la minus 220 de grade. Dar ce este dincolo de îndepărtatul Pluton? În ultimii ani s-a emis ipoteza că ar exista o a zecea planetă, mult mai mare decât Pluton și al cărei an ar fi egal cu 675 de ani pămînteni. Sau poate dincolo de Pluton începe nemărginitul ocean cosmic, iar pînă la țărnul lui cel mai apropiat e o distanță ca de la Pluton la Soare?

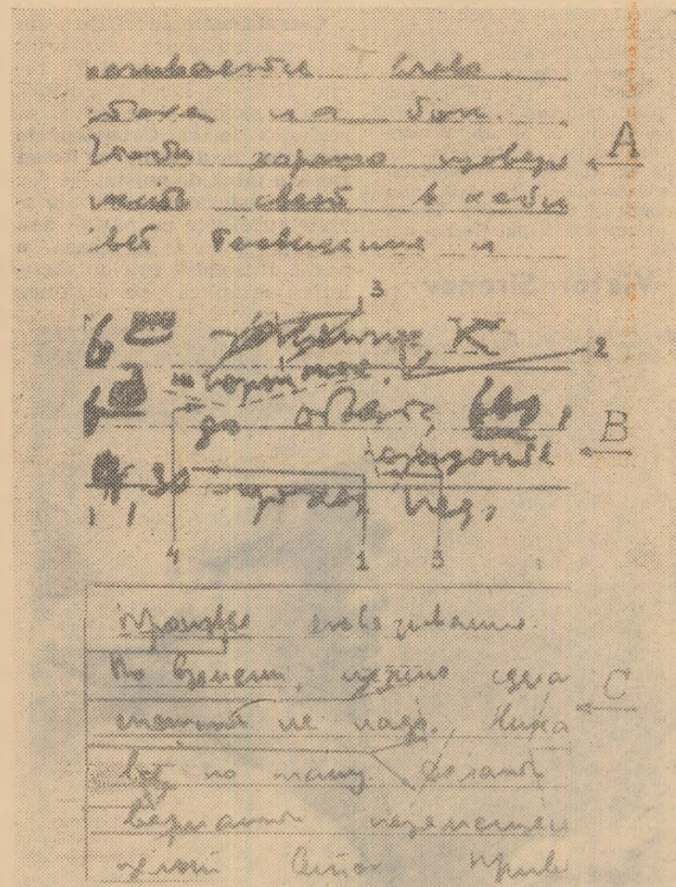
4) **Sateliții** planetelor. Mercur, Venus și Pluton n-au sateliți. Marte și Neptun au câte 2 sateliți, Jupiter — 12, Saturn — 9, Uranus — 5. Pămîntul este, așadar, foarte sărac în sateliți (dacă nu luăm în considerație pe cei artificiali!) În schimb unicul său satelit, Luna, este mai mare decât mulți alții, cedînd locul doar uriașilor Ganimede și Callisto (sateliți ai lui Jupiter), lui Triton (satelitul lui Neptun) și lui Titan (satelitul lui Saturn), aceștia patru înțrecînd în dimensiuni chiar planeta Mercur.

Triton și Titan au o atmosferă destul de densă. Sateliții

lui Uranus și Neptun sînt singurii care se mișcă în sens contrar direcției acelor ceasornicului. Cei doi sateliți ai lui Marte sînt cei mai rapizi: Phoebus, de pildă, e unicul satelit care depășește mișcarea de rotație a planetei sale, astfel încît în cursul zilei și nopții marțiene el răsare și apune de două ori.

5) **Saturn** e de 760 de ori mai mare decât Pămîntul, dar primește doar 1 la sută din căldura solară ce revine pămîntenilor, așa încît cea mai „ridicată” temperatură de la suprafața solului saturnian e de minus 150 de grade. Nu știm încă ce se află dincolo de valurile de gaze din dreptul tropicilor saturniene, dincolo de petele albe ce apar și dispar, dincolo de straturile alburii, translucide, ce se rotesc repede (cam în 10 ore) în jurul axei planetare...

6) **Sirius** e steaua cea mai strălucitoare de pe firmament. Romanii au numit-o Canicula (de la canis = ciine). Prima apariție a stelei din timpul anului coincide cu începutul verii, de unde și denumirea de caniculă. Egiptenii au adorat-o, orientîndu-și templele spre locul ei pe bolta cerească. Contemporanii au descoperit că Sirius e formată de fapt din două stele apropiate, una mare și una mică. Aceasta din urmă e prima „stea pitică” descoperită de om. Un centimetru cub din substanța ei cîntărește 40 de kilograme.

Scrisul e un indiciu al coordonării mișcărilor, cu ajutorul căruia pot fi determinate starea sistemului nervos și capacitatea de muncă a omului. Fotografia alăturată reproduce scrisul cosmonautului sovietic V. Bikovski în trei momente diferite: A) în condiții obișnuite, pe Pămînt, B) în faza inițială a stării de imponderabilitate și C) la bordul navei „Vostok-5” în a doua zi de zbor. Medicii au stabilit că imponderabilitatea modifică intruciva coordonarea mișcărilor, dar nu alterează capacitatea de muncă. De altfel, după cum arată și scrisul, cosmonauții se obișnuiesc curînd cu noua stare și recapătă siguranța mișcărilor.

Hidroterapie la domiciliu!

Apa ca mijloc de tratament

Tratamentele efectuate cu ajutorul apei datează din cele mai vechi timpuri. Abia în ultima sută de ani însă ele au devenit — sub numele de **hidroterapie** — un capitol special al medicinei, care studiază efectele produse de aplicarea externă sub variate forme a apei în scop preventiv și curativ.

Unul din întemeietorii hidroterapiei este medicul austriac Priessnitz. Fiind un pasionat vânător, el a tras într-o zi în pădurile din jurul Vienei într-o căprioară. Dar animalul, numai rănit, s-a infundat în desigurul pături. Pornind pe urmele lui, Priessnitz l-a descoperit în cele din urmă la marginea unui pârâu, unde căprioara își cufunda coapsa sîngerindă în apă rece. Invioară de „compresa naturală” aplicată instinctiv pe locul dureros, căprioara a rupt-o la fugă și a dispărut fără urmă.

Priessnitz a folosit această observație aplicînd pentru prima oară în chirurgie compresele umede pentru a calma congestia provocată de intervențiile operatorii. Mai târziu, compresa umedă — „prișnitul” — s-a extins și în alte domenii, în tratamentul unor

boli de piele, interne, de copii etc.

Fiind o metodă terapeutică foarte simplă și la îndemina oricui, este bine să cunoaștem cîteva forme ale ei.

Compresele sînt cel mai des folosite, cu ajutorul lor putîndu-se acționa local asupra unor regiuni din interiorul corpului sau de la suprafața pielii. **Compresele reci** ajută la oprirea hemoragiilor și la scăderea inflamațiilor fiind indicate în hemoragii digestive, pulmonare (hemoptizii), apendicită acută, flebită, meningită etc. Sînt contraindicate în crizele de litiază biliară sau renală, unde măresc durerile, deoarece răceala contractă căile urinare sau biliare, „stringînd” pietrele aflate acolo. **Compresele reci** se efectuează prin aplicarea în regiunea respectivă a unei bucati de pînă muiată în apă rece împăturită de 4—6 ori.

Compresele calde sînt un bun calmant al anumitor dureri. Ele influențează favorabil crizele de litiază biliară și renală (prin lărgirea canalelor respective), crizele de migrenă, bronșita cronică etc. Nu sînt indicate în apendicită, meningită, hemoragii interne etc. Pentru aplicarea lor se folosește o bucată de pînă muiată în apă caldă, împăturită de 4—6 ori și acoperită cu o țesătură de lînă, un termofor sau o sticlă cu apă caldă.

Compresele prișnit sînt formate din comprese umede peste care se aplică un „izolator” din mușama, gutapercă, pungă din mase plastice etc. Acest izolator face ca acțiunea lor să dureze un timp mai îndelungat (între 3—10 ore). Compresele prișnit activează circulația singelui și funcția nervilor fiind indicate în bronșite cronice, anexite cronice, pleurezii vechi, febrile, eczeme etc.

Cataplasmele sînt comprese cu apă în care s-au adăugat unele substanțe (făină, țărițe, plante medicinale) cu care formează un „aluat” moale și umed.

Cataplasmele cu țărițe sînt cele mai obișnuite: ele se fac prin fierberea a 1/2—1 kg țărițe într-un săculeț cu apă, care se stoarce și se aplică pe regiunea dorită. **Cataplasmele cu plante medicinale, cu hrean ras sau făină de muștar** se fac prin amestecarea uneia din aceste substanțe cu puțină apă caldă pînă se formează o pastă. Introdusă într-un săculeț ea se aplică pe regiunea

bolnavă și se ține 10—15 minute, pînă se roșește pielea. Cataplasmele de acest fel lărgesc vasele de sînge, atrag sîngele din organele interne (congestionate) spre piele, îndepărtează lichidele patologice din organism etc.

Există numeroase forme de comprese, recomandate în diverse stări fiziologice. Astfel, în caz de oboseală, cînd capul devine greoi, **compresa japoneză** are un efect miraculos. Ea constă din aplicarea în regiunea ceții a unui prosop împăturit în două și muiat la mijloc în apă cît mai fierbinte cu puțină. Comprese identice se vor pune în jurul punnilor. După cîteva minute, ele produc o învioreare și o destindere binefăcătoare.

Băile și dușurile au efecte diferite după cum sînt reci sau calde, dar și în funcție de tipul de sistem nervos al fiecărui. **Băile calde** înviorează pe unii și molesesc pe alții. Dacă faceți parte din această ultimă categorie preferați mai degrabă dușul cald, sau nu stați mai mult de 10 minute în baie. **Baia cu masaj**, cînd în timpul băii se face și masajul diverselor părți bolnave ale corpului, dă rezultate bune în dureri musculare, surmenaj.

Baia cu peria, în care se face perierea corpului în întregime sau parțial, are efecte favorabile asupra activării circulației în tulburările cronice ale acesteia.

Dușurile calde sînt calmante ale sistemului nervos. Cele „scoțiene”, **alternante**, cînd calde, cînd reci, dau rezultate bune în caz de insomnie, astenie musculară, isterie. **Dușul rece**, pe o durată scurtă de 1—2 minute stimulează organismul și echilibrează sistemul nervos în anemii, astenii, limfatism, debilitatea fizică.

Fricțiunile se fac cu ajutorul unui prosop umed și stors, peste care fricționați regiunea respectivă cu amîndouă palmele, pînă simțiți că s-a încălzit.

După aceea acoperiți eu un cearșaf curat. Fricțiunile cresc vigoarea și puterea de muncă în obezitate, tulburări circulatorii periferice (acrocianoză etc.), astenie nervoasă ș.a.

Acestea sînt numai cîteva din numeroasele forme ale hidroterapiei, un mijloc de tratament comod și eficient care se poate aplica la domiciliu.

Dr. B. L. Gromov

Esculap răspunde...

„X” — București: Nu este în nici un caz vorba de o boală și nu aveți motive să fiți disperat. Vă recomandăm practicarea a cît mai multe exerciții fizice, sport etc. în așa fel încît să existe o solicitare pe această cale a organismului. Întărirea sistemului nervos prin dușuri reci, fricțiuni cu apă rece pe tot corpul. Eliminați din alimentație condimentele, alcoolul, cafeaua. Luați zilnic cîte 2-3 comprimate de Bromoval timp de 20 de zile pe lună sau Nervatil 3 pe zi. Și mai presus de orice eliminați obsesia bolii, prejudecată vechi combătută de medicina modernă.

M.I. — Potcoava (Argeș): 1) Pentru afecțiunea dv. oculară trebuie să consultați neapărat un medic oculist. 2) Tulburările de memorie apar uneori la vîrsta dv., mai ales pentru fapte și noțiuni recente, ca un proces fiziologic normal. Cînd însă pe lîngă numărul anilor se adaugă și anumite boli ale creierului (arterioscleroza cerebrală, atrofie scoarței creierului etc) atunci se produce o scădere marcată a memoriei. Vă recomandăm de aceea și un consult neurologic

MARCARU COSTACHE — Codlea (Brașov): Sînt fenomene de tranziție care se vor remedia treptat. 2) Soția dv. suferă de o insuficiență circulatorie periferică de origine nervoasă. Pentru mîini va face de cinci ori pe zi îndoiri și întinderi ale degetelor timp de 5 minute, băi fierbinți alternativ cu apă rece cîte 1 minut fiecare, timp de 5 minute dimineața și seara. Vitamina PP cîte 2-3 tablete pe zi sub control medical (căci uneori dă reacții greu de suportat).

Cura de mere

Cura de mere crude, rase, se compune din 1—2 kilograme de mere, administrate în decurs de 24 de ore și repartizate în porții de 200—300 grame.

Merele crude sînt curățate de coajă, de părțile lemnoase centrale și simburii, pentru a îndepărta astfel celuloza, apoi sînt rase proaspăt pe o răzătoare de sticlă (nu de metal spre a nu fi oxidate). Fiecare porție trebuie pregătită imediat înainte de a fi consumată.

Acest regim dietetic se recomandă în gastro-enterocolitele acute (diarei), dizenterie și în crizele acute ale colitelor cronice, în continuarea regimului hidric. Cura va fi administrată timp de 1—3 zile, în raport cu boala. În acest interval sînt absolut interzise alte alimente (carne, lapte, pîne, compoturi etc.). Aceleași bune rezultate le dă și cura de afine, care poate înlocui cura de mere rase.

Regimul de mere crude rase acționează asupra tubului digestiv, pe de o parte prin punerea lui în repaus funcțional, iar pe de altă parte prin conținutul bogat de pectine (substanțe ce absorb o mare parte din bacterii și toxine, care exercită un fel de curățire mecanică a intestinului. Totodată, prin acizii organici din mere, se împiedică procesele de putrefacție din intestin.

Dr. Viktor Sirenev

Chirurgul oftalmolog Nina Kestina se pregătește pentru o nouă operație

Farmacia verde

Plantele medicinale sînt folosite de mii de ani pentru îngrijirea sănătății. Multe s-au schimbat în metodele de tratament medical, dar progresivele uriașe ale științei moderne nu au micșorat valoarea terapeutică a plantelor medicinale. În fiecare casă este bine de aceea să existe o mică „farmacie verde” cu plante care pot fi utilizate fie ca tratament de prim-ajutor pînă la venirea medicului, fie ca auxiliar al măsurilor terapeutice indicate de acesta.

Să ne oprim la cîteva din aceste plante, adevărate medicamente „vii”.

FEBRIFUGE: foile de frasin, foile și florile de tintorie.

DIGESTIVE: florile de muștel, foile de mentă (izma). În colite, diaree și enterocolite este foarte utilă suștoarea (poajnița) care are și însușiri antibiotice distrugînd numeroși microbi. Pelinul, în alară de lăptul că stimulează pofta de mîncare, ajută la eliminarea viermilor intestinali.

CICATRIZANTE: foile de pătlăgînă, foile de sunătoare, florile de muștel. „Coadă șoricelului” are un efect antiseptic important.

SOPORIFICE și calmante ale sistemului nervos: floarea de lei, „coada șoricelului”.

DIURETICE: sparanghelul, pirul, mătasea porumbului, cozile de cireș, „coada calului”, pătrunjelul.

PECTORALE: (utilizate în bronșită, astm etc.): frunzele de nalbă, foile de pătlăgînă, florile de tei, florile de vioare.

DESCONGESTIONANTE: (impotrirea inflamației și durerilor ficatului și vezicului biliare): foile de Boldo, „coada șoricelului”.

Toate plantele enumerate mai sus, care se găsesc în farmacii sau magazine de desfacere a plantelor medicinale se pot prepara foarte ușor.

În general din plante se vor prepara numai infuzii. Într-un litru de apă care a dat în clocot se pun 10—15 g (o lingură plină) din planta respectivă, după ce s-a luat oala de pe foc. Se lasă apoi oala acoperită la rece, timp de 10 minute. Se strecoară și se beau cîte 2—3 cești în 24 de ore. Nu este indicată îndulcirea infuziilor cu zahăr sau miere.

Dr. M. Bogdarenko

Superlative medicale

inferiori falsi erau legați cu fire de aur subțiri de dinții vecini.

CEL MAI bun „combustibil” pentru organism îl constituie glucidele. De aceea în cazul unui efort muscular intens este utilă consumarea dulciurilor (zahăr, ciocolată, bomboane), care pun în libertate foarte ușor energia necesară.

CEL MAI de seamă medic al antichității a fost grecul Hippocrat. El și-a dat seama de marea importanță a dozării medicamentelor, gravînd pe ușa templelor unde erau primiți bolnavii un șarpe ca simbol al prudenței și o cupă care reprezintă dozarea precisă. De atunci simbolul medicinei este un șarpe și o cupă.

CELE MAI bogate alimente în vitamina B-12 sînt ficatul și rinichiul de vacă. Ele conțin între 300—450 miimi de miligram de vitamină B-12 pe un kilogram.

CEL MAI mare consumator de oxigen din organismul nostru este creierul. Creierul omului consumă 40—50 ml oxigen într-un minut, adică 1/6 din cantitatea de oxigen consumată de întregul corp în acest timp. Oxigenul favorizează activitatea întregului sistem nervos central.

CELE MAI vechi proteze dentare au fost descoperite în anul 1864 pe ruinele vechiului oraș fenician Sidon, într-un mormînt datînd din secolul al IV-lea î.e.n. Cei doi incisivi

Moment din spectacolul „Bestia blondă”, recenta premieră a Teatrului Central al Armatei Sovietice din Moscova. Spectacolul este consacrat actelor de curaj, eroismului unui agent sovietic de informații care a activat la un comendament hitlerist în timpul celui de al doilea război mondial. În clișeu: actorii V. Kapustina (Marlene Tur) și V. Soșalski (agentul Flerov).

Interviu cu V. O. Toporkov

«Viitorul teatrului românesc este în mâini bune»

După încheierea lucrărilor simpoziului internațional de teatru pe tema „formarea profesională a tinărului actor”, participanții și-au îngăduit două zile de odihnă la Sinaia. Printre ei se află și V. O. Toporkov — artist al poporului din U.R.S.S. și cunoscut pedagog — al cărui raport „Rolul improvizăției în intruchiparea personajului scenic interpretat” a fost urmărit cu mult interes în cadrul simpoziului.

Vasili Ossipovici e mulțumit.

— Consider că această întâlnire a fost foarte rodnică, mult mai rodnică chiar decât m-am așteptat. Toate expunerile, toate demonstrațiile au fost foarte interesante. În ceea ce privește orientarea generală a celor văzute și discutate a apărut limpede că arta noastră, cu toate diferențele inerente, merge pe același făgaș, făgașul realismului. Lucru de altfel confirmat și de faptul că aproape fiecare vorbitor s-a referit o dată sau de mai multe ori la Stanislavski.

— Nu sîntei pentru prima oară în țara noastră. Ce impresie v-a făcut reîntîlnirea cu Bucureștii?

— În răstimpul care a trecut de cînd nu l-am văzut s-a construit mult. Reîntîlnindu-mă cu el l-am găsit și mai frumos; mi s-a părut mai întins, mai mare decât rîndul trecut.

— Ați avut răgaz să vedeți câteva din spectacolele teatrelor din Capitală?

— Spre deosebire de întîia dată cînd am venit la București și cînd am jucat seară de seară, acum am putut merge la teatru. N-am văzut tot ce aș fi vrut să văd, totuși mi-am putut forma o impresie despre teatrul din România. Am văzut printre altele „Moartea unui artist” — noua piesă a

lui Horia Lovinescu, spectacol la care am admirat mai cu seamă măiestria regizorală. Seena e utilizată cu foarte multă ingeniozitate, nimic nu este inutil, decorurile sînt făcute cu mult bun gust — în mod special am remarcat felul inteligent în care regizorul s-a folosit de scrințioab. Mi-a plăcut mult linca Tomoroveanu, o tinără studentă care n-a absolvit încă Institutul și care a fost invitată să joace alături de maeștrii Teatrului Național.

Teatrul de Comedie mi-a oferit o seară de mari satisfacții artistice. Am asistat la spectacolul „Rinocerii” — pus în scenă de Lucian Giurchescu, cu Radu Beligan în rolul lui Berenger. Încă o dată am avut ocazia să-l aplaud pe Beligan — neuitatul Hlestakov care m-a uluit, acum șase ani la Moscova. Și în acest rol este excelent. Jocul lui „fără sudoare” — simplu, firesc — și marea lui putere de interiorizare m-au convins încă o dată că este un credincios adept al școlii lui Stanislavski al cărui sistem știe să-l folosească într-un chip creator personal. De altfel, întreg ansamblul este bine sudat și pe măsura inter-pretului principal.

„Hamlet” în interpretarea studenților anului IV al Institutului de Teatru „I.L. Caragiale” m-a făcut să descopăr cu bucurie că viitorul teatrului românesc este în mâini bune, asigurat de o pleiadă de tineri actori talentați.

— Ați vizitat și Institutul de Teatru?

— Da, am asistat la un curs de actorie în clasa maestrului Radu Beligan, unde se repeta un fragment din piesa lui Tennessee Williams, „Menajeria de sticlă”. M-a bucurat

că interpretarea tinerilor actori a fost pe linia realistă, iar studenții, deși abia în anul II, erau stăpîni pe tehnica artei scenice. N-am văzut gesturi în plus, vorbirea lor era clară și precisă, calitatea jocului vădea o măiestrie pe care elevii o au de obicei ceva mai târziu. Pentru a-mi confirma buna impresie pe care mi-a făcut-o fragmentul jucat le-am dat un exercițiu relativ simplu, prin care am urmărit ca ei să reușească să interpreteze pe scenă „acțiunea” acestui exercițiu. Într-un timp foarte scurt tinerii au reușit să facă o scenă perfectă pe tema dată.

Vasili Ossipovici și-a exprimat apoi dorința de a se reîntoarce în țara noastră spre a se convinge că pronosticele sale cu privire la viitorul teatrului românesc s-au împlinit.

Mariana Sterescu

○ remarcabilă carte muzicală *

Cine l-a ascultat pe George Enescu interpretînd la pian operele lui Wagner a rămas uimit de capacitatea unică a compozitorului de a reda cu vocea și instrumentul cele mai fine culori orchestrale ale partiturii generale. Plasticitatea imaginii sonore (datorită puterii de imitare a timbrelor) avea de multe ori forța discului. Capacitatea lui Enescu de a realiza reducățiile celor mai grele și stufoase partituri la „prima vista” a rămas proverbială, pilduitoare pentru muzicienii (în special pentru dirijori), dar ea nu era ceva „înnăscut” ci rezultatul unei munci asidue, migăloase, perseverente, în tehnica citirii partiturilor. Toate aceste „legi” au fost „codificate” de cunoscutul dirijor sovietic N. P. Anosov în volumul „Citirea partiturilor simfonice”.

„Nici un muzician, indiferent de specialitatea sa — remarcă autorul în Introducere — nu se poate considera pregătit pentru activitatea practică, dacă nu stăpînește, în suficientă măsură, arta citirii partiturilor”. Pe bună dreptate, Anosov numește citirea partiturilor artă, ceea ce dă greutatea cuvenită măiestriei de care aminteam cu privire la Enescu și justifică existența în Conservatoarele de muzică a unei catedre speciale destinată acestei discipline.

Cartea se adresează dirijorilor, compozitorilor, muzicologilor și pianistilor corepetitori în primul rînd, dar ea se dovedește utilă — prin claritatea stilului — oricărui interpret și iubitor al

*) N. P. Anosov: „Citirea partiturilor simfonice”, Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P. Romîna.

Note de drum din U.R.S.S.

Scurt itinerar concertistic

Recentul meu turneu concertistic în Uniunea Sovietică m-a purtat în capitala R.S.S. Moldovenești — Chișinău și la Ordjonikidze, capitala R. S. S. A. Osetia de nord, cu un popas de cîteva zile la Moscova.

A fost o călătorie deosebit de agreabilă, în ciuda iernii atît de îndelung întîrziată, care ne-a întîmpinat cu raiale de vînt și chiuitor. Am întîlnit și am colaborat cu colective muzicale talentate, care se străduiesc să asigure o frumoasă calitate a interpretării, prin pătrunderea profundă a sensurilor partiturii, prin aspirația către echilibrul de ansamblu alît cu instrumentistii orchestrei simfonice a filarmonicii din Chișinău cit și cu cei din Ordjonikidze am stabilit de la primul contact relații sincere, calde, directe. Colectivele au dovedit multă suplețe, maleabilitate, dorința de a se integra organic vederilor mele interpretative. Lucru evident îndeosebi în pregătirea unei lucrări extrem de îndrăgite de publicul sovietic, Simfonia a VI-a — „Patetica” de Ceai-kovski, interpretată cu ambele orchestre, pe o linie deosebită de cea pe care o utilizau de obicei. Programul concertelor a mai cuprins trei creații românești (cele două Rapsodii ale lui George Enescu și „Divertisment” de Dumitru Capoianu), precum și Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră de Serghei Prokofiev, executat cu orchestra din Chișinău. Concertul acesta ne-a oferit revelația unui tînar și foarte talentat pianist, Baudurianski, laureat al concursului muzical republican, o etapă preliminară a Concursului internațional „Cealkovski”.

De altfel, chiar din prima seară a sosirii mele la Chișinău am avut ocazia să asist la un concert al tinerilor laureați ai concursului, unde am putut remarca talente reale, o școală muzicală valoroasă și egală la toate instrumentele — pian, vioară și violoncel.

Tot la Chișinău am avut plăcuta surpriză de a-l asculta pe renumitul pianist Lev Oborin, într-un recital de înaltă finută artistică. Imaginea pe care mi-o formasem din relatările colegilor mei despre muzicalitatea, despre receptivitatea deosebită a publicului so-

vietic n-a fost dezmințită, ci dimpotrivă, aș putea spune că mi-a întrecut așteptările. În cele două orașe am întîlnit un auditoriu cald, entuziasmat, avizat asupra repertoriului prezentat.

M-a impresionat de-a lungul întregii călătorii aprecierea acordată valorilor artistice românești. Cu temperamentul lor viu, meridional, osetinii au făcut o călduroasă primire muzicii noastre, toți auditorii concertului din Ordjonikidze, începînd cu instrumentistii orchestrei, fiind unanimi în a aprecia excepționala frumusețe a Rapsodiei enesciene.

La rîndul meu am putut asculta cîtecele populare osetine, cu bogatele și pitoreștile lor intonații, atît de adecvate peisajului caucazian și izvorite din tradițiile și legendele multisekulare ale acestor meleaguri. Datorită amabilității gazdelor, am putut admira frumusețea de basm a împrejurimilor orașului Ordjonikidze, înălțat pe locul bătrînei cetăți Vladikavkaz, pe traseul vechiului drum militar gruzin.

Cu îndreptățit interes am ascultat relatările noilor mei prieteni despre prezentul de ample înfapturi și mai ales despre viitorul acestui important centru economic și cultural.

Ultimele zile ale călătoriei le-am petrecut la Moscova. Vremea nefavorabilă nu aducea nici un fel de prejudecii uriașei afluente de turiști care asaltau în acele zile hotelurile capitalei sovietice, și care explorau, cu vădită curiozitate, vechile monumente și noile cartiere de locuințe, expozițiile de artă și magazinele.

Timpul scurt nu mi-a permis să asist la concerte sau spectacole, deși țineam mult să văd opera lui Dmitri Șostakovici „Katerina Izmailova”, care după cit mi s-a spus reprezintă elou-ul actualității stagiunii muzicale. N-am „prins” din păcate nici vreunul din concertele lui Richter, nici pe acelea ale dirijorului francez Serge Baudeau, aflat în acele zile într-un turneu la Moscova.

M-am întors din acest scurt turneu cu dorința fermă de a revedea U.R.S.S. cu ocazia unei călătorii de mai lungă durată, care să-mi permită o cunoștință mai aprofundată a oamenilor și locurilor.

Mircea Cristescu

Anul Shakespeare

Trei renumiți muzicieni sovietici, pianistul Sviatoslav Richter, violoncelistul Mstislav Rostropovici și dirijorul Ghennadi Rojdestvenski vor lua parte la festivalul artelor care se va desfășura vara aceasta la Edinburgh. Asemeni tuturor cununiilor artistice internaționale din acest an și festivalul de la Edinburgh va purta amprenta celei de a 400-a aniversări a nașterii lui Shakespeare. Repertoriul teatral al festivalului va include mai multe spectacole

shakespeareene. Se va deschide de asemenea o expoziție consacrată marelui dramaturg, iar în programul concertelor vor figura o seamă de lucrări simfonice clasice inspirate de piesele lui Shakespeare. Cu un interes deosebit este așteptată la festival și execuția (în primă audiere în Occident) a concertului pentru violoncel și orchestră de Schumann, în noua orchestră a compozitorului Dmitri Șostakovici.

Viorel Coșma

Orașul

colinelor verzi

Copiii Ugandei iuvăta

În privința frumuseții, nici un oraș din lume nu se poate asemui, după părerea mea, cu Kampala. În cursul vizitei în Uganda am avut prilejul să ascult explicațiile pe care le dădea un profesor de istorie elevilor săi la umbra unui copac cu coroană bogată :

— Orașul în care locuim este una din cele mai tinere așezări ale țării : el a luat ființă la sfârșitul secolului trecut. Iată, acolo se afla o fortificație militară, în care erau instalate tunuri. Locul n-a fost ales întâmplător : alături se înalță reședința Kabaka-ului — regele Bugandei. Iar înainte de construirea fortificației colina, ca de altfel toată această regiune, era folosită pentru vânătoare de animale sălbatice. Cuvântul **kampala** provine de la numele antilopelor **impala**, care pășteau în cirezi chiar pe locul unde se înalță astăzi orașul. În limba **luganda**, capitala noastră se numește **Nakasero**, adică „coșul”. Într-adevăr, văzut de sus, din virful colinelor orașul seamănă cu un coș mare încărcat cu flori și verdețuri...

Frumoasă e Kampala cu ambianța ei ecuatorială. E o adevărată delectare să te plimbi pe străzile orașului. În preajma „Grand Hotel”-ului este de obicei mare înbulzeală. La umbra unui copac cu crengi rămuroase se adăpostesc de razele fierbinți ale soarelui zeci de negustori : ugandezii, kenyenii, cei veniți din Tanganika și Zanzibar. Mărfurile sînt așezate pe rogojini și piei de animale. La loc de cinste se află tamlamurile — tobe confecționate din piei de zebra, renumite în întreaga Africă.

Actualul președinte al țării este William Frederik Mutesa II, care e în același timp și regele Bugandei, unul dintre cele cinci regate care alcătuiesc astăzi Uganda. Atenția oricărui turist străin care vizitează Kampala este atrasă de o priveliște neobișnuită : în preajma palatului regal se plimbă o sumedenie de vaci. Existența curții regale e de neconștient fără prezența acestor animale, care constituie un semn al bogăției și măreției.

În apropiere de Kampala, chiar pe malul lacului Victoria, la Entebbe, se află reședința primului ministru al Ugandei, Milton Obote. Existența acestei a doua capitale reflectă prezența în țară a două curente politice

principale : monarhic și republican. Acesta din urmă este reprezentat de actualul prim ministru, fost învățător. Milton s-a născut în familia unui șef al tribului Iango. Cuvintele „familia unui șef de trib” nu trebuie să-i inducă în eroare pe cititori, deoarece aceste familii nu se deosebesc prin nimic de familiile obișnuite de la sate. Milton a îndrăgît din copilărie modul de trai african. El și-a căpătat faima printre membrii tribului său prin iscusința de a meșteri **schip-uri**, bastoane cu încrustări de animale sălbatice, șerpi și păsări. Aceste obiecte de artă sînt foarte căutate de turiști, iar africanii își împodobesc cu ele ferestrele și pereții și le expun și la intrarea în casă, ca amulete. Ulterior, Milton și-a părăsit satul natal plecînd la Jindja, unde s-a îndelnicit o vreme cu săparea de gropi pentru silozuri pe o plantație. Iată, deci, câteva episoade din viața lui Obote care explică popularitatea de care se bucură el în rîndul concetățenilor.

În capitală, ca de altfel în toate celelalte orașe ale țării, se află administrația unor companii, trusturi, bănci și a tot soiul de uniuni și corporații industriale și agricole străine. Metalele neferoase, energia electrică, porturile, vapoarele, căile ferate, plantațiile de ceai, cafea și trestie de zahăr nu aparțin ugandezilor. Această țară independentă continuă să fie o anexă agrară a monopolurilor străine.

Pentru băștinași așa-numitul „exotism ecuatorial” se reduce la o muncă istovitoare și, de cele mai multe ori, primejdioasă. Străinii din toate colțurile lumii vin să viziteze „țara vrăjită”, cum e numită Uganda în Anglia. În puținele zile pe care le au de obicei la dispoziție, turiștii se grăbesc să vadă cascadele de la Murchieson, să ajungă la poalele muntelui Ruwensori și pe malurile lacurilor Victoria și Kiuga, să pună piciorul și să se fotografieze pe pămîntul cafeniu și fierbinte al ecuatorului. Kampala este una dintre cele mai a-

trăgătoare regiuni pentru vînători. Aci a fost și Ernest Hemingway. Birourile companiilor turistice sînt în permanență supraaglomerate. Se înțelege, însă, că bogatele trofee care umplu pînă la refuz magazinele cu articole de vînătoare din Kampala, toate mărfurile pe care le vînd și de pe urma cărora se îmbogățesc negustorii, sînt procurate de băștinași.

M-au frapat cîteva cifre extrase din raporturile statistice. Cînd în decembrie 1890, lordul Lowgard a început să înalțe cele dintîi construcții de piatră pe locul unde se află astăzi capitala Ugandei, populația ei abia se cifra la o mie de locuitori. După douăzeci de ani, Kampala devenise un mare sat african cu cîteva căsuțe de tip urban și trei mii de locuitori. Iar la sfârșitul lui 1963, populația ei trecea de cincizeci de mii de oameni.

Orașul este în plină dezvoltare. Te cuprinde, însă, uimirea cînd începi să analizezi compoziția populației lui. În ultimii cincisprezece ani numărul populației naționale din țară a sporit de peste două ori, reprezentînd în momentul de față 95 000 de oameni. Cauza? Colinele fertile ale Ugandei, subsolul bogat, pădurile și apele țării. Chiar capitala statului reflectă concret acest proces puțin obișnuit : acolo există peste 24 000 de africani și cam toți atîția străini. Senzațională statistică ! Kampala este singura capitală din lume în care jumătate din locuitorii ei nu sînt cetățeni ai țării !

Pe străzi poate fi întîlnit un mare număr de indieni, libanezi și pakistanezi în costume naționale multicolore. Seara, europenii ies cu familiile lor la plimbare. Elita europeană, care locuiește retrasă pe splendidele coline ale Kampalei, admiră superbul asfințit de soare de pe meleagurile Africii.

...Nopțile la Kampala sînt răcoroase. Străzile sînt împodobite cu panouri, puternic luminate, avînd zugrăvit pe ele emblema partidului Congresului popular al Ugandei : o palmă deschisă.

Noua Ugandă a imaginat pe panouri mina unui om al muncii, dorind să sublinieze în felul acesta că la baza societății create după proclamarea independenței stă munca cinstită. În accepția africană palma deschisă înseamnă dragostea de pace. Uganda nu ține în mina ei o piatră. Dar această mină se poate transforma în pumn, în caz de primejdie.

N. Hohlov

Țara norului alb și lung

Așa i-au spus Noii Zeelande primii coloniști veniți din insulele Polinesiei. Legenda susține că polinesienii au plutit multă vreme cu pirogile lor șubrede pe valurile agitate ale Oceanului Pacific. Li se terminase apa și hrana. Dar iată că la orizont s-a ivit un nor alb și lung. Abia după ce s-au apropiat, oamenii și-au dat seama că era pămîntul salvator.

Noua Zeelandă este alcătuită din două insule. Strimtoarea care le desparte poartă numele navigatorului englez James Cook. În țară există și un munte Cook, cel mai înalt din Noua Zeelandă, iar portretul lui Cook este reprodus pe monetele neozelandeze. Navigatorul englez este la cinste acolo, pentru rolul deosebit pe care l-a avut în acapararea insulelor de către Marea Britanie.

În afară de Cook, în Noua Zeelandă au mai fost și alți navigatori celebri : francezul Dumont-Durvil și „Astrolabia” lui și exploratorul rus F. Bellingshausen — la începutul secolului trecut. Coloniștii europeni din Noua Zeelandă au avut parte cîndva și de incursiuni piraterești. Au fost vremuri care și astăzi mai tulbură inimile amatorilor de romantism și aventuri. Din ele n-au mai rămas, la drept vorbind, decît amintirile.

Cînd am sosit la Wellington era o zi însorită, prima după o îndelungă perioadă mohorită. Orașul este nespus de impresionant cînd îl privești de pe culmile munților Victoria, unde se află înălțat un monument al amiralului american Byrd, explorator al Antarcticii. De acolo pot fi văzute sumedenia de clădiri cu mai multe etaje din centrul orașului și colinele verzi cu căsuțe albe aciuite pe povîrnișurile lor, de acolo poate fi admirată marea cu splendidele ei plaje și vapoarele ancorate în port. În depărtare se zăresc, învăluiți într-o piclă albăstrie, munții Insulei Sudice. La toate acestea se mai adaugă și faptul că clima Noii Zeelande este moderată, fără călduri foarte mari sau zile prea friguroase.

Capitala țării este Wellington-ul, unde își are sediul

parlamentul. Noua Zeelandă este dominion englez. Guvernatorul general reprezintă formal pe regina Angliei „în absența ei”. Orașul este un mare centru de afaceri, unde s-au concentrat numeroase bănci și birouri comerciale. Wellington-ul este al doilea port, ca importanță, al țării, fiind principalul ei centru cultural. Concertele și spectacolele teatrale atrag în capitală un foarte mare număr de spectatori, deși în Noua Zeelandă nu există trupe de teatru și orchestre profesioniste și spectacole dau numai artiștii străini.

Noua Zeelandă este o țară a turismului. Ea este vizitată de turiști din Australia, Europa și Statele Unite. Se înțelege că nu poți întreprinde o călătorie la capătul lumii fără să dispui de sume mari de bani. În schimb, călătorii au la dispoziție tot ce-și doresc.

Cu prilejul vizitei mele am aflat că în orașelul Levin, așezat la șaptezeci de kilometri de Wellington, urma să

Însemnări din Noua Zeelandă

aibă loc o expoziție agricolă. Agricultură este baza întregii economii a Noii Zeelande. Spre a o cunoaște mai îndeaproape, am hotărît să vizitez acest orașel provincial, într-o oarecare măsură tipic pentru țară.

Din cele cîteva ghiduri turistice și cărți pe care le-am răsfoit în drum spre Levin am putut afla că o treime din teritoriul Noii Zeelande este acoperit de pășuni semănate și culturi agricole. Pe o altă treime se întind păduri și pășuni naturale iar restul este o împărăție a munților înalți. Această țară, cu o populație de 2,5 milioane de locuitori dispune de circa 49 de milioane de oi, 6,5 milioane de cornute mari și aproximativ 700 000 de porci. Din vremuri străvechi țara a fost o anexă agrară a Angliei și cam în aceeași situație se află și astăzi. Mai bine de jumătate din exporturile neozelandeze se îndreaptă spre insulele britanice. În ultimii ani, 85 la sută din carnea de berbec produsă în țară a luat, de asemenea, drumul Marii Britanii. Lîna asigură bună starea țării. Prin vînzarea ei Noua Zeelandă realizează

cea mai mare cantitate de valută. În ce privește exportul de lînă, Noua Zeelandă se situează pe locul doi în lume, după Australia.

Expoziția de la Levin este o adevărată sărbătoare locală. Fermierii, veniți din diferite colțuri ale regiunii, pot discuta despre treburile lor și petrece timpul în mod plăcut. Cu acest prilej se organizează diverse competiții sportive. Dar principalul îl constituie, desigur, prezentarea realizărilor agricole. Membrii juriului, îmbrăcați în halate albe și cu pălării cenușii de fetru pe cap, cercetează cu luare aminte vacile expuse, după care aleg una dintre ele, cea mai bună dintre cele mai bune, acordîndu-i titlul de campionă. Oile și porcii au și ei juriul lor, la fel de sever și exigent.

În orașelul Levin locuiește și Godfrey Bowen, campion mondial la tunsul oilor. Acest om scund, vînjos, cu păr cărunt și cam taciturn, este un mare specialist în creșterea oilor. Oile prezentate de el la expoziție au fost premiate.

S-ar părea că nu e un lucru prea complicat să tunzi oi. Dar orice treabă cere o anumită măiestrie. De asta m-am convins din proprie experiență. Cînd am încercat și eu această operație, în hohotele de ris binevoitoare ale asistenței, animalul pufos mi s-a smuls într-o clipă din mină, lovindu-mă totodată și cu copita. Godfrey Bowen tunde o oaie în patruzeci și cinci de secunde. Aceasta este recordul lui. În mîinile lui animalul se transformă într-o ființă foarte docilă cu care el face ce vrea. „Secretul” lui Godfrey Bowen constă în priceperea de a se purta cu animalele, „secret” pe care de altfel îl împărtășește și altora.

Noua Zeelandă este o țară ideală pentru creșterea animalelor. În tot cursul anului cîmpurile sînt acoperite cu iarba grasă. Îndărătul unor garduri de sîrmă ghimpată, care se întind de-a lungul șoselelor, pasc fără a fi supravegheate turme de oi. În Noua Zeelandă nu există și n-au existat niciodată animale sălbatice. Probabil că de aceea multe păsări din insulă nu zboară. Neîntînd nevoie să se apere de dușmani, aripile li s-au atrofiat. Iepurii de casă, aduși în țară din Europa, s-au înmulțit atît de mult, încît acum se dă o permanență bătălie împotriva lor. Cerbii, de asemenea aduși din Europa, constituie și ei o primejdie pentru agricultură. Deși anual se vînează cîte 100 000 de capete, numărul lor tot nu scade.

I. Popov

Călătorie în necunoscut

(Urmare din pag. 4-a)

Oceanului înghețat de Nord, unde nu se vedea nici un petec de uscat. Totul în jur era prins în ghiarele puternice ale gheții. Exploratorii din nacelă au continuat, însă, să efectueze observații meteorologice și să le expedieze cu ajutorul porumbeilor. (Din scrisorile trimise de André n-a ajuns la destinație decât una singură).

La 12 iulie, a doua zi a expediției, aerostatul a fost acoperit cu un strat gros de gheață. Îngreunat de această povară, el zbură atât de aproape de ocean, încât nacela s-a lovit de două ori de banchize. Spre a salva situația, aeronauții au zvrilit o parte din încărcătură, dar fără nici un rezultat...

Sfârșitul

Dimineața de 14 iulie. Aerostatul, izbindu-se mereu de banchize, lunea încet spre nord-est. Exploratorii, vlăguți de puteri, și-au dat în sfârșit seama, spre marea lor disperare, că temerara tentativă de a ajunge la Polul Nord era sortită eșecului. André a hotărât să oprească balonul. La ora 7 și 22 de minute, aeronauții au debarcat în bune condiții pe o banchiză.

În cursul săptămânii următoare, exploratorii au pregătit săniile și barca, încercând să stabilească direcția de derivă a banchizei. Trebuiau să ia o hotărâre importantă: încotro să pornească? Drumul cel mai sigur ar fi fost spre sud, spre coasta de nord-est a arhipelagului Spitzbergen. Dar dintr-un motiv care nu va fi cunoscut niciodată, cei trei cercetători s-au îndreptat spre răsărit — spre Pământul lui Franz-Josef, insulă pustie și aproape deloc explorată.

...Se apropia noaptea polară. În zadar scruta André orizontul, nu se zărea nici un petec de uscat. Se împliniseră două luni de când porniseră la drum. Forțele călătorilor erau pe sfârșite. Toți trei se îmbolnăviseră. André hotărâ să facă provizii de carne înainte de a că-

dea noaptea polară și să ierneze pe o banchiză în derivă. După ce și aleseră o banchiză mai solidă, începură să-și construiască un adăpost din zăpadă. La 16 septembrie, se ivi la orizont o fișie de uscat. Era insula Albă. Banchiza se îndrepta într-acolo. Dar André știa că insula era pustie, așa încât exploratorii nu și părăsiră adăpostul lor plutitor. La 11 octombrie, însă, banchiza plesni în două. Fisura trecea chiar pe sub coliba lor și numai printr-o minune scăpară toți cu viață. În cele din urmă, exploratorii istoviți poposiră pe insulă.

Minusculul ucigaș

Se naște întrebarea: de ce au murit exploratorii tocmai în această regiune? Din păcate, jurnalul lui André era parțial deteriorat așa că ultimele însemnări nu au putut fi descifrate. Se știe că exploratorii au avut suficiente rezerve de alimente, haine și tot ce era necesar pentru a suporta în bune condiții noaptea polară. După cele îndurate unsprezece săptămâni pe banchizele în derivă, e puțin probabil că iernarea pe insulă ar fi însemnat pentru ei o încercare pe care n-ar mai fi putut-o înfrunta. Dar chiar din prima săptămână după sosirea în insulă au început cu toții să slăbească brusc. Într-atât erau de vlăguți, încât nu mai puteau nici să-și pregătească hrana, deși aveau un primus excelent care a funcționat chiar după 33 de ani de inactivitate.

Cel dintâi a murit Nils Strindberg. André și Frenkel au mai rezistat încă două săptămâni. Knut Frenkel și-a dat sfârșitul în sacul de dormit, iar Salomon André a fost găsit sprijinit de o stâncă.

La timpul respectiv s-au emis mai multe ipoteze despre pricina morții lui André și a însoțitorilor lui: înghețare, sinucidere sau asfixiere. Dar toate erau șubrede, lipsite de temelie.

Pe la 1939, medicul danez Erpet Adam Treid a vrut să stabilească precis cauza care a determinat pieirea celor trei exploratori. Despre André știa tot ce se putea

și și analizase minuțios toate versiunile privitoare la moartea lui. Citise de asemenea jurnalul acestuia și cercetase resturile expediției aduse din insula Albă. Ca medic, îi reținuseră atenția în primul rând simptomele bolii descrise de exploratorul suedez: dureri ascuțite de ochi, guturai, crampe, diaree, o oboseală permanentă...

— Simptomele atestă o gripă violentă — a conchis medicul — dar se știe că această boală nu există dincolo de Cercul polar.

În 1947, Treid a avut prilejul să citească un raport medical care i-a dat de gândit. În rândurile eschimoșilor din vestul Groenlandei izbucnise o epidemie ciudată. La început medicii crezuseră că era vorba de febră paratifoidă. Dar o comisie medicală special trimisă la fața locului a pus un alt diagnostic: trichinoză — boală provocată de alimentarea cu carne de morskă. Laboratorul biobacteriologic din Copenhaga a început să analizeze blănurile de animale polare expuse la muzeul zoologic. La sfârșitul anului 1948, s-au descoperit în blana unui urs alb, vînat în estul Groenlandei, capsule de trichină. La o analiză și mai amănunțită s-a stabilit că treizeci la sută din urșii acelei regiuni erau bolnavi de trichinoză.

Treid a reluat studiul jurnalului lui André. Pe la 19 sau 20 iulie, cei trei exploratori consumaseră prima oară carne de urs. De la 27 iulie au început cu toții să se plîngă de oboseală, febră, guturai, catar... Simptomele trichinozei.

Pentru a se convinge definitiv de acest lucru, în noiembrie 1949 Treid a făcut o călătorie în Suedia, unde se păstrează aproape toate relicvele expediției. Ulterior, medicul danez a relatat ziarelor: „Pe fundul băcii am găsit o cutiuță cu bucăți de blană de urs alb. Apoi am dat peste niște resturi din sacul de dormit al lui André, cu petece din blană de urs. În cele din urmă am descoperit un craniu de urs, câteva vertebre și o articulație de la genunchi. Am răzuit după aceea de pe o blană bucățele minuscule de carne uscată și le-am adus în Danemarca pentru analize“.

După trei luni de cercetare minuțioasă, laboratorul bacteriologic al unei școli veterinare, a dat rezultatul: în carnea de urs fuseseră descoperite douăsprezece capsule de trichină. Dovadă incontestabilă că expediția lui André n-a pierit din pricina gerului, nici a cumplitului vînt polar, ci a unei ființe minuscule, aproape nevăzute, a cărei existență exploratorii nici n-o bănuiseră.

Cereti imprimaturile:

- LUDMILA • STEFANIA
- INDIAN • CAROLINA
- DIFTINĂ (uni și imprimată)

produse de
INTREPRINDERILE
TEXTILE
GALATI

Cititori de la sate!

Cărțile pe care nu le găsiți la librăria sau magazinul mixt ori universal (sau la difuzorul de carte) din localitatea dv. de domiciliu le puteți obține adresându-vă printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă” din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese:

- Reg. Argeș — Intreprinderea comercială interrațională — Pitești, str. Tirgul din Vale nr. 23
- Reg. Bacău — I.C.I. Bacău — bd. 23 August nr. 34
- Reg. Banat — I.C.I. Timișoara, str. Ungureanu nr. 17
- Reg. Brașov — I.C.R. Brașov, str. Căramidarilor nr. 4
- Reg. Cluj — I.C.I. Cluj, str. Fabrica de Chibrituri nr. 1
- Reg. Crișana — I.C.I. Oradea, str. Martirilor Deportați nr. 32
- Reg. Dobrogea — I.C.I. Constanța, str. Ștefan cel Mare nr. 84
- Reg. Galați — I.C.R. Galați, str. 11 Iunie nr. 25
- Reg. Hunedoara — I.C.I. Deva, str. George Enescu nr. 40
- Reg. Iași — I.C.I. Iași, str. 7 Noiembrie nr. 20
- Reg. Maramureș — I.C.I. Baia-Mare — Cartier Depozito
- Reg. Mureș-Autonomă Maghiară — I.C.I. Tg. Mureș
- Reg. Oltenia — I.C.I. Craiova, str. Rampei nr. 35
- Reg. Ploiești — I.C.I. Ploiești, str. Grivița Roșie nr. 23
- Reg. Suceava — I.C.I. Suceava, str. 8 Mai — Cartierul Burdujeni
- Librăriei „Cartea prin poștă” din București, str. Biserica Enei 16

Cărțile cerute vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de dv., plata făcându-se la primirea coletului.

La aceleași adrese puteți cere și vi se vor trimite gratuit cataloage de cărți din domeniul dv. de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

ÎN LUNA MAI

OFICIUL NAȚIONAL DE TURISM

„CARPAȚI“

organizează o serie de călătorii interesante și agreabile

ÎN U. R. S. S.:

7—20 mai și 12—25 mai; cu trenul și avionul pe itinerariul București — Kiev — Leningrad — Moscova — București; cost 2.980 + 299 lei, bani de buzunar.

12—20 mai; călătoria București—Moscova cu avionul; Moscova — Leningrad — Moscova cu trenul; înapoierea la București cu avionul; cost 2.000 + 224 lei, bani de buzunar.

5—22 mai; cu trenul pe itinerariul București — Moscova — Tașkent — Samarkand — Dușanbe — Baku — Moscova — București; cost 3.650 lei + 393 lei bani de buzunar.

CROAZIERĂ PE MAREA NEAGRĂ

De la 30 aprilie la 6 mai; cu M/n „Osetia” (U.R.S.S. pe itinerariul Constanța — Odesa — Yalta — Seci — Constanța; cost de la 1.450 lei la 1.995 lei de persoană.

ÎN R. S. CEHOSLOVACĂ.

10—19 mai și 16—25 mai; itinerar: București — Budapesta — Praga — Karlovi-Vary — Brno — Bratislava — București, cu trenul; cost 1.635 + 223 lei bani de buzunar.

17—26 mai și 18—27 mai; itinerar: București — Bratislava — Brno — Praga — Karlovi-Vary — Budapesta — București, cu trenul; cost 1.635 + 223 lei bani de buzunar.

8—21 mai, 11—24 mai, 14—27 mai, 17—30 mai; excursii cu autocarul; itinerar: București — Budapesta — Bratislava — Brno — Tele — Hradec — Ceski Budejovice — Hluboka — Tabor Pilsen — Karlovi-Vary — Praga; cost 1.895 + 275 lei bani de buzunar.

Informații și înscrieri la agențiile O.N.T. Carpați din toată țara.

STOFE
de CALITATE

I.S. LIBERTATEA

BOGAT ȘI VARIAT SORTIMENT
DE DESENE ȘI CULORI

SIBIU

Caleidoscop japonez

● Până în ultima vreme în anumite discipline sportive și mai ales la nataje măsurarea timpului se făcea numai cu ajutorul cronometrelor de mână. Specialiștii japonezi au pregătit pentru Olimpiadă o noutate interesantă care va permite ca toată această operație să se facă fără intervenția omului. Este vorba de un dispozitiv de mare precizie care înregistrează și a suta parte dintr-o secundă. El pornește o dată cu împuscătura starterului și se oprește în clipa în care înotătorul atinge bordura bazinului.

Japonezii au mai pregătit o surpriză și în fixarea rezultatelor atletilor. Fotografiiile nu se vor mai aduce, ude, la masa arbitrilor, ci o telecameră specială se va opri asupra clișeului dezvoltat și va transmite imaginile juriului.

La Tokio vor fi folosite peste o mie de cronometre de mână de diferite tipuri, în funcție de disciplina sportivă respectivă.

● Ajutorul armatei în organizarea Jocurilor Olimpice de la Tokio va fi tot atât de substanțial ca și la Innsbruck. A fost format un batalion special care numără 5.460 de soldați. „Armamentul” de care dispune este pașnic: 780 de camioane speciale pentru

● În Japonia — fără viză ● 159
de meniuri pentru „olimpici” ●
Armata vine în ajutor ● O mie
de cronometre pentru arbitri

transportul de încălzire de tot felul, 600 de automobile, 10 elicoptere și 3 tunuri. Soldații vor face de gardă la intrarea în „satele olimpice”, vor asigura ordinea pe străzi, vor reglementa circulația în punctele olimpice, vor ține legătura prin radio și telefon cu toate locurile întrecerilor. La festivitatea de deschidere și de închidere a Jocurilor Olimpice se vor trage salve de tun.

● În zilele Olimpiadei în Japonia vor fi puși în circulație bani olimpici speciali. După ce Jocurile Olimpice vor lua sfârșit, ei își vor pierde valoarea rămânând prețioși doar pentru numismați.

● Participanții la Olimpiadă vor locui în trei „sate olimpice” construite special la Tokio, Oiso și Karnidzava. „Satul” de la Tokio, care este de două ori mai mare decât cel de la Roma, este alcătuit din 14 blocuri de beton cu trei etaje și 259 vile de lemn. El va putea găzdui 7.200 de sportivi.

● Pentru ca oaspeții să se simtă cât mai bine, „satele” vor fi împărțite în șapte sectoare în care sportivii vor fi repartizați după înrudiri de limbă și obiceiuri.

● Pentru participanții la Olimpiadă s-au pregătit 159 de meniuri pentru toate naționalitățile. S-a calculat că între 15 septembrie și 5 noiembrie 306 bucătari-calificați vor trebui să prepare 690.000 de gustări de dimineață, prinzuri și cene. Mica Japonie va oferi Culliverului olimpic 60.000 de găini, 340 de vaci, 600 de oi, 729.000 de ouă, 72 tone de orez, 356 tone de legume și 52 tone de fructe.

● Comitetul de organizare a Olimpiadei și reprezentanții ai Ministerului de externe al Japoniei au discutat problema vizelor pentru străinii care vor veni la Tokio. De comun acord s-a hotărât că sportivii și ziariștii vor putea veni în Japonia fără viză specială. Ei vor trebui să prezinte doar o legitimație.

(Din „Komsomolskaia pravda”)

Locuitorii Pamirului, adevărați recordmeni în materie de longevitate, au o matematică proprie. Bătrînul din fotografie, de exemplu, are atîția străstră-nepoți, încît numai cei de vîrstă pionierească ar putea forma un întreg detașament de pionieri.

Ansamblu de primăvară pentru fete tinere. Vesta este garnisită cu piele, nasturii sînt de asemenea de piele.

Este necesară moda?

Îmbrăcămintea s-a născut în cele mai vechi timpuri ca un mijloc de apărare împotriva frigului. Dar chiar de la început ea n-a avut numai un rol funcțional, ci și unul estetic. Altfel cum se explică apariția podoabelor de cap, a mărgelilor din pietre și monede, a brațarilor, cerceilor, inelelor etc., etc.?

Omului ca supremă creație a naturii îi este proprie năzuința spre frumusețe, pe care o caută permanent și în afara lui, și în el. Iată de ce oamenii creează mereu noi forme și combinații de culori în îmbrăcămintea, schimbă încălțămîntea, coafurile, accesoriile, bineînțeles pe potrivit gusturilor lor.

Iar gusturile și chiar reprezentările despre comoditate și utilitate se schimbă. Am mai putea noi, femeile de azi, să îmbrăcăm rochiile cu malacov

Mi s-a întimplat uneori — foarte rar, e adevărat — să fiu întrebată de ce se schimbă moda așa de des, ce rost au schimbările acestea și chiar dacă e necesară moda.

Cei care pun astfel de întrebări sînt partizanii așa numitei îmbrăcăminți funcționale: să fie comodă, să ne apere de frig; restul nu contează.

Intr-adevăr, e necesară moda?

ca străbunicile noastre? Sau să purtăm, ca bunicile, o rochie — două cițiva ani la rînd?

Marile schimbări în materie de îmbrăcămintea sînt deseori legate de dezvoltarea tehnicii. Apariția producției industriale, belșugul de țesături de fabrică ieftine au înlocuit costumul național cu hainele „de oraș”. Cu cît entuziasm am primit la vremea lor țesăturile de celofibră, dar azi cumpărătorii preferă materialele neșifonabile. Vatelina a fost înlocuită cu porolonul, blănurile naturale și-au găsit înlocuitori sintetici.

Ziarele au anunțat de curînd apariția materialelor sintetice neșesute. Ele vor schimba în mare măsură caracterul îmbrăcăminții, se vor schimba deci și gusturile noastre.

Noile adrese ale metroului

Metroul din Moscova are adrese noi. De curînd a început construcția unei linii care va lega parcul Sokolniki de piața Preobrajenski. Deși are o lungime de numai doi kilometri și jumătate, linia dă multă bătaie de cap constructorilor: ea trebuie să traverseze riul Iauza. Soluția tehnică la care s-a ajuns este o estacadă peste riul, înaltă de 330 de metri.

În alt colț al Moscovei, se prelungeste traseul Arbat. În cartierul Novii Ceriomușki primul expres albastru va duce pasagerii pînă la noua stație Kalujskaia.

În curînd se va deschide circulația pe noul traseu al razei Gorki, care are o lungime de 6,3 kilometri. Traseul se încrucișează de două ori cu liniile ferate și pe porțiunile respective trenurile vor trece prin tuneluri construite sub magistralele de oțel.

Este în plină construcție traseul razei Jdanov, lung de 14 kilometri.

În felul acesta, noile linii ale metropolitanelor din Moscova totalizează 30 de kilometri. Totodată se proiectează construcția unei noi raze Kalinin, de 13 kilometri.

O istorie în metal

Moscovitul V. I. Rundalțev este posesorul unei colecții unice. În decurs de zece ani el a adunat aproximativ nouă mii de medalii sportive, insigne și jetoane. Printre ele sînt 280 de insigne olimpice, 2.500 străine și 60 din Rusia prer evoluționară.

Colecția lui V. I. Rundalțev este o originală istorie a sportului scrisă de gravori pe metal. O medalie masivă ne informează că în 1834 a fost înființată Societatea imperială din Moscova

pentru stimularea creșterii de cai trăpași. Alte cîteva insigne și medalii vorbesc despre crearea — mai întii la Petersburg, apoi la Moscova — a primelor iaht-cluburi.

Exponatele din colecția lui Rundalțev duc de la o dată la alta. Ele amintesc de primele întreceri sportive organizate în Rusia și de victoriile sportivilor ruși la întrecerile internaționale. De exemplu, pe una din medalii scrie: „Locul trei la proba de înot în haine, 1907”

cu acela pe care l-a purtat cu cițiva ani în urmă. De obicei după culorile închise devin moderne cele deschise, după îmbrăcămintea largă — cea îngustă. Această alternanță este absolut firească. Chiar și cea mai frumoasă îmbrăcămintea devine monotonă dacă e purtată prea mult și oamenii simt nevoia să o schimbe.

Dar cum rămîne cu nemulțumirea unora că moda se schimbă prea repede și ne obligă la o adevărată goană după noutăți, de care am pomenit la începutul articolului? Esența problemei stă nu în goana după noutăți, ci în bunul gust, care ne permite să ne alegem ceea ce este în stilul vremii.

În afară de modă există și noțiunea de cultură a îmbrăcăminții, iar asta înseamnă priceperea de a-ți adapta moda, de a selecționa din ea numai ceea ce ți se potrivește și te avantajează, lăsînd restul la o parte.

N. Okuneva

Specialistă

la Casa unională de modă

Știința caută răspuns

COINCIDENȚĂ?

Priviți aceste semne curioase. Omuleți cu scuturi în mină, paranteze stranii, cerculețe... Și de ce sînt așezate pe două rînduri deși aproape că nu există nici o deosebire între ele?

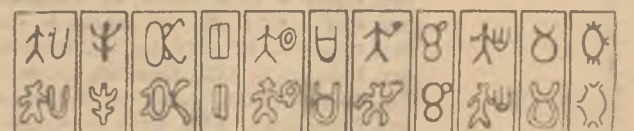
Și unele și altele aparțin unor scrieri încă nedescifrate. Semnele din rîndul de sus sînt luate din inscripțiile de pe amuletele și pecețile găsite în străvechile orașe dezgropate în nord-vestul Indiei. Poporul care a folosit aceste semne a trăit acolo la mijlocul mileniului al treilea înaintea erei noastre. În ciuda numeroaselor încercări nimeni n-a reușit încă să le descifreze și să le pătrundă semnificația.

Semnele din rîndul de jos sînt luate din cunoscutele inscripții pe lemn — de asemenea nedescifrate — din insula Paștelui: tăblițele rongo-rongo. Se pre-

supune că la sfîrșitul secolului trecut în această celebră insulă din Oceanul Pacific mai existau cunoscutori ai misterioaselor semne, care știau să le citească și să le tălmăcească. Dar profeții catolici care au creștinat pe locuitorii insulei, au nimicit cea mai mare parte a „lemnului vorbitor”

ativ douăzeci de mii de kilometri, și în timp — de aproape patru milenii și jumătate.

Trebuie precizat că nu toate semnele ambelor „alfabete” seamănă între ele. În scrierea indiană cercetătorii au identificat de la 150 la 400 de semne. Scrierea din insula Paștelui are

și împreună cu el și pe deținătorii marii lui taine. Și azi nimeni nu mai știe care este sensul misterioaselor semne de pe plăcuțele de lemn făcute de străvechii învâțați ai insulei.

Așadar, între cele două rînduri de semne atît de asemănătoare este o distanță în spațiu de aproxima-

aproximativ 500 de semne. Dar identice sînt numai 100. Dar și această coincidență este uimitoare! Este greu să o explici printr-o pură întimplare, alte presupuneri, însă, pot împinge, deocamdată, pe tărîmul fantasticului.

S. Ivanov